APOSTOLUL

Revista cadrelor didactice din județul Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL I, NR. 3, MAI 1999

Apostolul la răspântie...

Apostolatul este în derivă. Vor fi fiind reminiscențele orientale sau poate lipsurile care ne deformează într-atât, încât respirăm resemnați într-o zonă a nuanțelor și a incertitudinii?...

Răstigniți pe propria noastră sărăcie, amenințați cu pierderea identității "domnului Trăndafir", ne adunăm din fragmente chipurile cenușii și ne recunoaștem după veșnic frunțile plecate. Dar mai visăm încă și devenim "creativi".

În ultima vreme, cancelariile urbei sunt traversate de liste cu semnături, într-un "referendum" al oamenilor de la catedră: dacă suntem de acord cu prelungirea activității unui coleg ajuns - cu stralucire - la pensie.

Și iata, umilule apostol (tu, neluatule în seama în nici un sfat al țarii) în ce ipostaza înalta te afli: ești INSTANȚA care decide într-o clipa, printr-o semnatura, prelungirea carierei unui coleg merituos, dar pentru care Timpul (la catedra) și-a epuizat numaratoarea. Ar fi marinimos și firesc gestul de a semna, dar cumplita se arata cea de-a doua fața a lui Iason: pe cât de meritată ar fi clemența pentru un om care a dăruit o viață școlii, pe atât de crud și de nemeritat ar fi gestul simbolic de amputare a șansei pentru Tânărul absolvent, care așteaptă la rând un loc de munca.

Așadar, dacă se vrea o instanță a succesiunii generațiilor, aceea este a Timpului (viitor) ce aparține tinerilor.

Atât de încarcate de zeiască demnitate mi-au părut cuvintele profesorului dr. Chipail, aflat la aceeași răspântie a vieții: *"În primul rând, sunt pensionar (...) și activitatea mea redusă nu ar mai putea aduce nici un folos real instituției. Iar puținul ce l-aș putea aduce ar fi, cu siguranță, de scurtă durată (...).*

Aș ocupa, astfel, locul altcuiva, mai tânăr și mai capabil să ocupe acest loc cu cinste sau poate chiar cu strălucire. De aceea, cred cu tărie ca este bine să rămân la locul meu, pentru ca prin activitatea mea redusă să mai pot fi de folos, poate, societății relativ restrânse în care .

Prof. Adriana Zana IONIȚĂ
Liceul Pedagogic "Gheorghe Asachi", Piatra Neamț

(Continuare în pag. 7)

Mica mare diferență

Amintiri dintr-o calatorie. Rezumat.

Pe 10 martie 1999, cinci profesori și peste 20 de elevi ai Grupului Școlar Forestier au ajuns la Sighișoara, în drum spre Regatul Unit, unde urma să se desfășoare cea de a doua faza a proiectului "Eco Business Start-Up", inițiat de programul UE "Leonardo da Vinci". Timp de trei săptămâni, cot la cot, membrii echipei au experimentat o nouă formulă educațională: "open college".

Iata faptele. Pe care, mai bine de o luna, încerc să le decantez, clarificându-mi impresiile. Tot de atunci încerc să scap de jenanta imagine care mi s-a înșurubat în minte, aceea a unei Românii încercând, șontâncșontânc, să ajungă din urmă o Europă care a mai trecut între timp vreo zece linii de sosire. Și, cu regretul celui căruia i s-au revelat prea multe, spun, oricui vrea să mă asculte, că nu-ți poate face rău ceea ce nu știi.

Am fost întrebată: ce te-a impresionat mai mult acolo? M-am gândit, prin eliminare: nu nivelul de trai, că doar bogăția spirituala e cea neprețuită, nu luminile orbitoare de pe autostrada noaptea, că noi nu suntem un popor risipitor, nu prețurile din magazine, ca oricum nu le putem face față, imensele și nerușinat de bine aprovizionatele supermarket-uri... Nu, domnule: ceea ce m-a impresionat într-adevăr a fost să descopăr ceea ce aș putea face în meseria mea. A fost frustrant să aflu ca nu e chiar o utopie nici relația democratică profesor - elev, nici relația colegiala profesor - profesor, nici deplasarea accentului de pe cantitate pe calitate în programa de învățământ.

Imaginați-vă. O sală de clasă neconvențională, cu mobilier modern și comod, ușor de mutat în funcție de tipul de lecție. Intrați. Va pregătiți retroproiectorul, fișele, câteva markere colorate cu care veți nota pe tăbliță albă lucrurile mai importante. Sosesc elevii (cine a inventat regula că ei trebuie să vă aștepte și de ce nu invers?). Le împărțiți materialele xerocopiate, pe care le prezentați apoi la retroproiector. Le comentați. Le enunțați sarcinile, punându-i să

Prof. Steluța CĂLIN

(Continuare în pag. 7)

COMUNICAT

Consiliul Sindicatelor Libere al Lucrătorilor din Învățământ Neamț cheamă la grevă generală pe toți salariații- sindicaliști și nesindicaliști- din învățământ, începînd cu data de 7 iunie, orele 8 a.m.

Biroul Executiv al Consiliului Sindicatului din Învățământ Neamț

MINCIUNI PE PÂINE

În jocul de bridge impasul poate fi depășit prin inteligență și o strategie adecvată.

În plan social, impasul dintre Guvern și Sindicate n-a putut fi depășit prin Ordonanțe, Fraze și Minciuni, ci doar amânat, de la o etapă la alta, în funcție de Mineriade, Intervenții NATO, Vizite ale Papei, așa încât Grevele și Grevele Generale, de fiecare dată au fost amendate și amânate de Guvern cu înțelegerea și bunăvoința Marilor Lideri Sindicali ai celor patru Confederații Naționale.

Și astfel vom putea să intrăm și noi în istorie cu o Grevă amânată din Primăvară până-n Toamnă.

Să ne înțelegem bine: "Nu căutăm nimănui nod în papură" și "nu vrem gâlceavă cu orice preț". Oamenii din învățământ, înainte de toate, au învățat să rabde; mai întâi de foame și frig și apoi Minciuni.

Dar și răbdarea are limite, nu numai în matematică, ci și în viață. Nu se pare, ci sigur, răbdarea noastră, a celor din învățământ, a ajuns la capătul puterilor. Mai mult nu se poate.

Domnilor Guvernanți, domnule Ministru de Finanțe, oamenii din învățământ, în marea lor majoritate, nu mai au bani cu care să-și achite ratele, cheltuielile lunare ale locuinței și bani pentru hrana zilnică a lor și a familiilor lor. Am ajuns într-o stare generală de sărăcie și foamete, de neconceput și de nesuportat în timp de pace!

Oare o familie de învățători, de profesori în învățământul preuniversitar și chiar universitar în primii ani de activitate pot supraviețui actualelor reșteri galopante și imprevizibile ale prețurilor energiei, transportului și alimentației? Sigur, NU. Dar nevoile vieții lor spirituale (căci, vezi Doamne, au greșit, au

Prof. Ștefan CORNEANU

(Continuare în pag. 7)

Colegiul Universitar de Muzică de la Piatra Neamț, O STRUCTURĂ DE ÎNVĂȚĂMÂNT UNICĂ ÎN ȚARĂ

Interviu cu conf. univ. Cristian Misievici

Secretar științific al Senatului Academiei de Muzică "Gheorghe Dima", Directorul Colegiului Universitar de Muzică Piatra Neamț

Eduard Covali: Ce produce Colegiul Universitar de Muzică? Care este perspectiva lui imediată? Care este perspectiva lui îndepărtată?

Cristian Misievici: Colegiul Universitar de Muzica de la Piatra Neamț este o structura de învățământ unica în țara. Prin ea, Academia de Muzica "Gheorghe Dima" din Cluj a introdus studiile de scurtă durata - trei ani - în profil muzical. Absolvenții Colegiului, fie ca provin de la specializarea Pedagogie muzicala, fie de la Interpretare muzicala, vor putea sa își exercite profesiunea atât în învățământ - cel general, dar și cel de specialitate -, cât și în cultură. Perspectiva imediata a Colegiului este determinata de oferta sa, mai atractiva în ceea ce privește costurile, decât învățământul de lungă durată. Perspectiva sa îndepărtată va decurge din faptul că modelul propus și realizat de Academia clujeană va fi preluat și de către alții. Trebuie să vă spun că deja mi s-au adresat propuneri de a recidiva, adică de a proiecta colegii de muzică și în alte părți: la Satu Mare, la Craiova, la Arad.

E.C.: Știu că nu mai există un Comitet de Stat al Planificării, dar mai știu că un Colegiu nu trebuie să fie o fabrică de șomeri.

C.M.: Nici o instituție de învățământ superior nu trebuie să fie o fabrică de șomeri. Dacă acest lucru se întâmplă sau nu ține de judiciozitatea cu care fiecare instituție își fundamentează oferta de școlarizare. În proiectarea Colegiului Universitar de Muzică o componentă de referință a însemnat-o ceea ce în termeni economici se numește studiu de piață. Am evaluat cu maximă exigență atât piața candidaților, cât și piața muncii calificate în plan zonal, investigând în acest sens situația din 10 județe limitrofe. Surpriza noastra a fost să constatam ca aria de interes manifestată față de Colegiu a fost mai mare decât prognozasem, ea întinzându-se până în județul Salaj.

E.C.: Care sunt șansele de

Eduard COVALI

(Continuare în pag. 7)

Ctitori nemţeni ai şcolii româneşti

ION CREANGĂ

Luminozitatea creaţiei literare a genialului humuleştean ION CREANGĂ ne face să nu observăm cu uşurinţă valoarea lucrării lui din alte domenii. Ne gândim la excepţionala lui lucrare pe tărâmul învăţământului, care face din el unul din ctitorii şcolii româneşti moderne, alături de alţi iluştri nemţeni ca V.A. Urechia, V. Conta, dr. C.I. Istrati, Ion Ionescu dela Brad ş.a.

Admirabila lui vocaţie de educator, de pedagog al neamului sau, s-a afirmat în patru direcţii: 1.creaţia-i literara întreagă; 2.elaborarea de manuale şcolare; 3.experimentarea şi popularizarea, prin scris şi conferinţe, a noilor metode de învăţământ; 4.activitatea ca institutor şi ca membru în "Consiliul General de Instrucţiune" (organ consultativ pe lângă Minister).

Modernitatea, intensitatea şi eficienţa lucrarii sale pe tărâmul şcolii au fost sesizate şi recunoscute de contemporanii sai, începând cu formatorii, Titu Maiorescu şi V.A. Urechia, care l-au stimulat şi în calitate de miniştri ai Învăţământului, ca şi V. Conta. Cel care le-a cunoscut bine şi s-a bătut (am putea spune) pentru impunerea modernelor metode propuse de Creangă a fost "bădiţa" Mihai Eminescu, în calitatea lui de revizor şcolar al judeţelor Iaşi şi Vaslui (1875 - 1876) şi de membru în "Comisiunea pentru cercetarea cărţilor didactice" din Iaşi. Menţionăm că informaţii precise cu privire la poziţia lui Eminescu găsim în volumul G.T. Kirileanu, **Scrieri I**, Ed. Minerva, 1989, Bucureşti; ediţie îngrijită, studiu introductiv, note şi indici de C. Bostan, atât în capitolul "Contribuţii la cunoaşterea lui Creangă" (pp.1 - 124), cât şi în capitolul "Contribuţii la cunoaşterea lui Eminescu" (pp.125 - 220). Au mai scris în legătură cu vocaţia didactică a lui Creangă: Leca Moraru, **"Institutorul Creangă"**, 1925 (Cernauţi, 98 p.); G. Călinescu, **"Viaţa lui Ion Creangă"**, 1938 (are capitolele "Creangă institutor" şi **"Pedagogia lui Creangă"**); I.D. Marin, "Pedagogia lui Creangă", 188 p. (f.a., 1941?), în anii 1934 - 1935, Mircea Vulcănescu l-a prezentat sublim, în conferinţa sa **"Actualitatea lui Creangă"** şi în studiul de revistă **"Ion Creangă văzut de generaţia actuală"**. În zilele noastre, modestul dar pătrunzătorul intelectual din Piatra Neamţ, C. Bostan, a publicat studiul **"Ion Creangă - mărturii ale vocaţiei didactice"**, în revista Limbă şi literatură, IV/1981.

Întreaga-i operă literară este educativă prin limba folosită, Creangă fiind "dintre cei mai cu limbă românească ce i-a avut vreodată literatura noastră" (Titu Maiorescu).

Manualele şcolare elaborate "l-au făcut cunoscut în România înainte de a-şi scrie **Poveştile** şi **Amintirile** şi au însemnat, prin apariţia lor, începutul actualei epoci în didactica românească" (I.D. Marin). A elaborat, în colaborare cu mai mulţi colegi, următoarele manuale: 1.Metoda nouă de scriere şi cetire pentru clasa I (Abecedar, 1868), ajuns în 1893 la a XXIII-a ediţie; 2.Învăţătorul copiilor, carte de cetit în clasele primare, cu litere, slove şi buchii, cuprinzând învăţături morale şi instructive (1871, pentru clasele I, a II-a şi a III-a, câte erau atunci în învăţământul primar); 3.Povăţuitoriu la cetire prin scriere după sistema fonetică, 1876 (e un manual pentru învăţători, prima metodică în literatura noastră didactică); 4.Geografia judeţului Iaşi, pentru clasele a II-a şi a III-a primara, 1879 (pentru care au elaborat şi o hartă, ca anexă); 5.Regulele limbii române, Iaşi, 1886 (şi pentru elevi şi pentru învăţători).

Despre "Metoda nouă...", abecedarul lui Creangă, revizorul M. Eminescu raporta Ministerului: "...e cel mai bun abecedar românesc de până-acum". Despre "Povăţuitoriu...", "omul deplin al culturii româneşti" aprecia că "deosebirea între metoda propusă prin această broşură şi învăţarea mecanică, precum se profesorează ea în genere în şcolile noastre (...) este deosebirea între pedagogie şi dresură" (G.T. Kirileanu, Scrieri I, p.138-139). De aceea revizorul propune: "subsemnatul cu tot respectul vă roagă să binevoiţi a o recomanda tuturor învăţătorilor de clasa I din ţară."

Creangă şi-a explicat metoda şi prin polemicile purtate cu cei ce l-au atacat. Astfel, a polemizat cu I. Nădejde prin mai multe articole în Contemporanul din 1881. A scris broşurile: "O întrebare D-lui A. Gorgan, autorul mai multor cărţi de geografie", 1886, 9p. (acesta plagiase manualul de geografie al lui Creangă); "Răspuns la criticele nedrepte şi calomniile înverşunate îndreptate contra cărţilor noastre de şcoală de către D-l Ioan Pop Florantin", 1888, Iaşi, 56p.

Avem mărturii de la colegii lui cinstiţi şi de la foştii lui elevi (printre ei, Emil Racoviţă) că a fost un învăţător iubitor de copii, drept şi conştiincios.

Dorim să se-mplinească spusele lui Mircea Vulcănescu de acum 65 de ani: "Şi cunoaşterea lui Creangă creşte şi se altoieşte mereu în măsura în care creşte cunoaşterea de noi înşine, ca români. A fost un om de pe la noi. Un om.

Şi pentru că a fost un om, în vremile acestea de măscări, slăvit îi va rămâne numele şi neamul, în neamul neamului, cât va fi neam românesc."

Traian CICOARE

Presa pedagogică din judeţul Neamţ

Deşi a avut o existenţă efemeră, **ŞCOALA POPORULUI**, din 15 septembrie 1871 Piatra Neamţ, a făcut purtătoare a ideilor de progres în domeniul învăţământului din judeţul Neamţ, cuprinse în "Statutele" Societăţii pentru Învăţătura Poporului Român.

Ziarele şi revistele literare apărute ulterior: "Calendar", 1869 - 1872; "Colectorul literar pentru ambele sexe", 1877; "Situaţiunea", 1878; "Deşteptarea poporului", 1891 - 1892; "Mişcarea liberală", 1891 - 1893; "Corespondenţa Provinciala", 1874 - 1891 ş.a., deşi n-au avut un conţinut pedagogic, au preluat şi continuat să popularizeze ideile de progres cu privire la reforma şcolii româneşti. Cine studiază cuprinsul acestor publicaţii, va găsi multe articole de critica la adresa autorităţilor de stat locale pentru lipsa de interes manifestată faţă de nevoile şcolii şi a insuficienţei prevederilor bugetare la capitolul învăţământ. În consecinţă, se cereau fonduri mai mari necesare traducerii în viaţă a principiilor gratuităţii şi obligativităţii prevăzute în Legea învăţământului din noiembrie 1864.

Intelectualii din Piatra Neamţ, în 1880, aflându-se sub influenţa teoriilor promovate de "Societatea pentru Învăţătura Poporului Român" şi a Societăţii "Junimea" din Iaşi, în luna decembrie a aceluiaşi an, au pus bazele Societăţii literare şi ştiinţifice "Asachi". Condusă de un comitet din care făceau parte dr. Dimitrie Cantemir, prof. Ion Negre şi av. Gr.N. Lazu, scopul societăţii era de a răspândi în rândul membrilor săi "progresele ştiinţei"..., de a-i educa în spiritul muncii, adevărului şi dreptăţii, prin conferinţe, editarea unei reviste şi tipărirea de cărţi.

După câteva luni, la 10 aprilie 1881, apare revista "Asachi", din conducerea căreia au făcut parte, printre alţii, şi profesorii Ion Negre, Vasile Butureanu şi, începând cu nr.2, Calistrat Hogaş, iar ulterior li s-au alăturat profesorul N. Jurovski şi institutorul Em. (M.) Halunga.

Pe lângă articolele cu conţinut literar şi ştiinţific, facem cunoştinţa şi cu unele materiale dedicate învăţământului, reformei acestuia, educaţiei şcolare şi manualelor pe discipline de învăţământ, mişcarea de idei în domeniul ştiinţelor pedagogice moderne resimţindu-se în fiecare articol sau studiu. În aceste condiţii, îmi exprim părerea personală că "Asachi" trebuia să se intituleze "revista literara, ştiinţifica şi pedagogica".

Lecturarea studiilor: "Observaţiuni asupra învăţământului nostru şi necesitatea unei reforme" (nr.6/1881); "Internatele şi şcolile noastre" (nr.2/1884); "Reflecţiuni asupra mizeriilor populaţiunii noastre rurale. Cauzele. Mijloacele de îndreptare" (cu referiri şi la situaţia elevilor din şcoli, nr.11 şi 12/1883), scrise toate de Ion Negre, dă la iveală un aspect nou, trecut sub tăcere de istoriografii locali şi anume că întemeietorul învăţământului secundar şi liceal din judeţul Neamţ a fost nu numai un dascăl şi revizor şcolar de neîntrecut, dar şi un pedagog modern, stapânind principiile şi metodele pedagogiei ca ştiinţa a instrucţiei şi educaţiei.

Printre lucrările de pedagogie găsite în biblioteca personală a prof. Ion Negre s-a aflat şi "Manualul învăţătorului sau elemente de pedagogie practică", Bucureşti, 1874, scrisă de G.R. Melidon (1831 - 1897), originar din Roman, fost profesor la Academia Mihăileană din Iaşi, director general al şcolilor din România şi director al Şcolii Normale "Carol I" din Bucureşti, care i-a fost ghid şi îndreptar în întreaga sa activitate didactică.

Având ca model revista "Contemporanul", "Asachi" a dus o luptă necruţătoare împotriva manualelor şcolare depăşite şi împotriva metodelor nepedagogice de predare. Este vorba de criticile aduse manualelor: "Gramatica D-lui V. Ionescu" şi "Dacia - descriere fizica, politica şi economica" autor Nicolau Mihăilescu, profesor la Liceul "Matei Basarab" din Bucureşti, lucrări cu grave erori ştiinţifice şi metodiste. Drept urmare, "Asachi" a publicat monografiile sateşti: "Comuna Bozieni - judeţul Neamţ", autor înv. Petre Condrea şi "Geografia comunei Ruginoasa, Plasa Siret, judeţul Suceava", scrisa de Dem. Gh. Ursu - lucrări întocmite pe principii ştiinţifice, având ca suport un vast material documentar.

La revista "Asachi" au mai colaborat: învăţatorul I. Mironescu din Frumoasa, comuna Tazlău ("Rolul învăţătorului rural"), Zulnia C. Isăcescu, institutoare în Piatra Neamţ ("Şcolile profesionale"), Alexandrina M. Vasiliu, institutoare Piatra Neamţ ("Educaţiunea şi Bogaţia..."), Gr. Stupcanu, învăţător la Şcoala din Tazlau ("Misiunea învăţătorului rural"), N. Busuioc ş.a.

Din cele prezentate, rezulta ca absolvenţii şcolilor normale din Iaşi şi Bucureşti, receptivi la ideile novatoare din domeniul pedagogiei moderne, sunt prezenţe active în viaţa spirituala a judeţului Neamţ, aducându-şi contribuţia la dezvoltarea şi perfecţionarea şcolii româneşti din ultimele decenii ale sec. al XIX-lea.

Prof. Constantin PRANGATI

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

DUMITRU BEZEM - PEISAJE VENEŢIENE ŞI ARLECHINI

...O, Doamne, despre ce faptă bună şi-ai amintit că am făcut în trecut ca să ne dăruieşti acest miracol? Dumnezeule al apelor?

O, Dumnezeule al nopţii, ce mare durere ne aşteaptă, pentru ca să ne despăgubeşti acum înaintea cremenilor?

Ezra Pound - Litanie nocturnă pentru Veneţia

Fascinaţia pe care a exercitat-o Veneţia asupra celor care au vizitat-o este unică. Aşa se explică faptul că întâlnindu-se cu acest oraş mirobolant din lagună, pictorii de pe toate meridianele lumii au încercat să-i prindă pe şevalet farmecul inefabil. Aşa se explica faptul ca oraşul celor 120 de insule a dat naştere unor pictori renumiţi cum ar fi Francesco Guardi, Giorgione, Tizian, Tintoretto, Veronesse, Tiepolo, Canaletto, ca să nu amintesc decât despre câţiva dintre ei.

Schimbându-şi toaletele şi culorile după un orar capricios - ca o femeie frumoasă, cochetă şi bogată -, Veneţia rămâne în conştiinţa vizitatorilor **oraşul - pictură** în care visul şi realitatea îşi dau mâna şi în acelaşi timp se concurează reciproc, transmiţând privitorului un sentiment continuu de cuceritoare uluială.

Nu ne mirăm că Dumitru Bezem şi-a strunit culorile din tuburi provocându-le la o întrecere. În tablourile sale "despre Veneţia" el ne oferă percepţia plină de dragoste a unui bărbat rafinat care mângâie prin desen şi culoare structurile arhitectonice, vibraţia aerului şi jocurile de lumini ale apei.

Veneţia poate fi solemnă, sumbră şi misterioasă, severă şi rece. Veneţia lui Dumitru Bezem nu este nici aceea tristă şi ambiguă a lui Thomas Mann, nici aceea senzuală şi uşuratecă a lui Cassanova. Veneţia lui Dumitru Bezem este liniştită, diurnă şi prietenoasă, pictorul îmblânzind-o cu afecţiune, cu tandreţe. Simfoniile de piatră cu faţadele roşii, aurii şi verzui, pulberea de apă şi de lumină care amestecă marea cu cerul creează o stare de spirit senină şi optimistă.

■

Arlechin. Bufon. Personajul de teatru şi cuvântul care-l desemnează se pare că-şi are originea în numele unui diavol şugubăţ: Hellequin. Comedia dell'Arte şi veneţianul Carlo Goldoni l-au făcut pe Arlechin nemuritor. Este tipul servitorului isteţ, ocnă de şmecher, escroc şi dotat cu umor. Costumul lui, alcătuit din petece romboidale în culori contrastante, îi subliniază versatilitatea.

Părintele unei mari serii de arlechini, Dumitru Bezem transforma personajul jovial şi superficial într-o "trestie gânditoare" cu expresie tragică.

Să fie vorba despre oboseala dublată de absenţă a **actorului** după o evoluţie scenică de o deosebită dificultate?

Să fie vorba despre dezamăgirea pe care secolul nostru prin cele două războaie mondiale şi ideologiile totalitariste a imprimat-o pe chipul unor oameni sănătoşi şi normali siliţi la versatilitate pentru a supravieţui?

Ambele impostaze sunt valabile.

Ed. COVALI

Joi 6 mai, orele 17.30, sub cupola Bibliotecii G.T. Kirileanu din Piatra Neamţ, a avut loc expoziţia omagială a pictorului Dumitru Bezem închinată celor 50 de ani care au trecut de la moartea pictorului Gheorghe Petraşcu.

În obiectiv- manualele alternative

Criterii de apreciere pentru alegerea manualului alternativ

Pentru cei mai mulţi din lumea şcolii manualul alternativ constituie o cucerire palpabilă a reformei şcolare. Doar pentru cunoscători acesta reprezintă o revenire la tradiţia şcolii româneşti interbelice.

Aşteptate cu nerăbdare şi interes de către beneficiari - elevi şi învăţători (profesori) - multe manuale alternative parcurg un drum greu de la editori şi până la aceştia: de la unele întârzieri până la cuviosae înlocuiri ale unor manuale cu altele. Iar cele mai multe nemulţumiri provin din faptul că, uneori, pe parcursul anului şcolar sau la sfârşitul acestuia, învăţătorul (profesorul) îşi dă seama că regretă că n-a făcut cea mai nimerită opţiune pentru un manual şcolar alternativ.

Având ca bază de plecare participarea la seminarul "Agenda reformei azi: manualele alternative", organizat de CCD Iaşi, în perioada 12-13 martie 1999, vă propunem un set de criterii pentru alegerea manualului alternativ. Acestea au valoare orientativă şi pot fi restructurate sau îmbogăţite, după specificul fiecărei discipline sau personalitatea celui care face selecţia manualului alternativ.

I. Conformitate cu programa şcolară şi baza ştiinţifică

Obiective ale activităţii:

● sa identific daca manualul are conţinuturi corespunzatoare tuturor obiectivelor din programa şcolara;

●sa precizez caruifel de curriculum corespunde manualul (c. nucleu, c. aprofundat, c. extins).

Criterii de alegere a manualului:

1. Conţinutul manualului corespunde programei şcolare astfel:

● exista o concordanţa deplina între manual şi programa şcolara

● exista obiective din programa care nu se regasesc tratate în manual

● exista conţinuturi în manual care depaşesc cerinţele programei şcolare

2. Conţinuturile prezentate în manual:

●aucorectitudinestiinţifica

●conţin unele erori de ordin ştiinţific

● unele noţiuni şi idei au formulari greoaie, aproximative din punct de vedere ştiinţific

3. Între conţinutul manualului şi alte discipline:

●existalegaturiinterdisciplinare

●nu sunt stabilite corelaţii şi legaturi

●existaunelenconcordanţe

4. Faţa de alte resurse şi materiale auxiliare, manualul se prezinta:

● este bogat şi nu necesita auxiliare (culegeri, caiet al elevului etc.)

● poate fi adaptat de profesor în funcţie de stilul de predare şi de resursele disponibile

●necesita resurse suplimentare (culegeri, caiet al elevului, atlase etc.)

5. Conţinutul manualului cuprinde secţiuni:

●cuprindereechilibrata,dupaimportanţafiecarei secţiuni

●unele unitaţi de conţinut (teme, capitole) sunt tratate în exces faţa de altele

●existadezechilibruinprezentareaunorsecţiuni (parteateoretică,temeleaplicativeetc.)

II. Nivel de limbă şi stil

Obiective ale activităţii:

● să identific daca manualul este accesibil unui anumit colectiv şcolar;

● să depărez dacă structura manualului îmi corespunde stilului meu de predare şi resurselor pe care le am

Criterii de alegere a manualului:

1. Limbajul folosit în manual se caracterizează prin:

●noţiuni şi idei armonios integrate însistemulde achiziţii anterioare alevilor

●exces de idei şi noţiuni noi raportate la nivelul de înţelegere al elevilor

●limbaj comun, fără a oferi modele pentru elevi

2. Sub aspectul claritaţii, manualul conţine:

●definiţii, explicaţii, texte şi teme cu formulare clară, sugestiva

●definiţii, explicaţii, texte şi teme cu formulare greoaie, cu unele confuzii

●explicaţii suplimentare (glosar, corelări cu alte achiziţii ale elevilor etc.)

3. Sub aspectul formei de elaborare, manualul conţine o structura:

● sistematica, de la noţiuni simple la cele complexe

●puţinsistematizata, stufoasa

●armonioasa, carecapteazăinteresulcititorului

4. Stilul folosit în manual poate fi caracterizat ca:

●viu, plastic, emoţional

●inexpresiv, banal

●limba corecta şi uşor de înţeles

III. Metodă şi activităţi de învăţare

Obiective ale activităţii:

●sa identific calitatea procedeelor şi metodelor didactice propuse;

● sa recunosc varietatea diferitelor tipuri de învăţare

Criterii de alegere a manualului:

1. Manualul cuprinde explicaţii şi propune procedee şi metode de lucru:

●simple, sugestive, practice

●complicate, greu de aplicat

●originale

2. Manualul poate fi folosit de elev:

●numai cu asistenţă din partea profesorului

●ca instrument de muncă independentă

●cu sprijinul altui coleg sau al unui membru din familie

3. Cunoştinţele cuprinse în manual sunt urmate de teme aplicative:

●variate, suficiente

●uniforme, de acelaşi nivel de dificultate

● care sprijină formarea deprinderilor şi aptitudinilor elevilor

4. Temele şi sarcinile din manual solicită răspunsuri:

●unice, tipice

●multiple, creative

●cu nivel înalt/scăzut de dificultate

5. Conţinuturile şi activităţile de învăţare sprijină dezvoltarea:

●memoriei

●imaginaţiei şi creativităţii

●gândirii logice

IV. Orientare practic - aplicativă

Obiective ale activităţii:

● sa identific modul în care conţinutul şi activităţile propuse de manual au caracter aplicativ;

●sa constat în ce măsură manualul contribuie la pregătirea pentru viaţa a elevului

Criterii de alegere a manualului:

1. Cunoştinţele teoretice şi temele din manual:

● prezinta fenomene de viaţa şi sunt construite cu date de viaţă

●aucaracterpreponderentteoretic

●cuprind multe experienţe şi aplicaţii

2. Temele şi activităţile de învăţare:

●inspiră convingerea utilităţii învăţăturii

●au folos imediat sau de perspectivă apropiată în viaţa cotidiană

●nu prezintă legături imediate sau apropiate cu viaţa

3. Problemele teoretice şi sarcinile de lucru din manual:

●educă elevii în spiritul muncii (cum să înveţe, cum să muncească)

●nu urmaresc educaţia în spiritul muncii

●orientează elevii spre o meserie, o profesie

V. Feed-back şi evaluare

Obiective ale activităţii:

●să identific tipurile de sarcini de evaluare;

● să precizez concordanţa dintre probele de evaluare din manual şi obiectivele cadru şi de referinţă din curriculum

Criterii de alegere a manualului:

1. Sarcinile de evaluare acoperă domeniul obiectivelor din curriculum:

●integral

●parţial

●depăşesccurriculum-ul

2. Manualul conţine probe şi teste de evaluare variate:

●iniţiale

●formative

●sumative

3. Manualul propune diferite forme de evaluare:

●evaluare realizată de către profesor

●evaluare reciprocă a elevilor

●autoevaluare

4. Probele şi testele de evaluare:

● sunt de un anumit nivel de dificultate (ridicat/scăzut)

●pot fi adaptate unui anumit grup de elevi

●sunt gradate din punct de vedere al dificultaţii

5. Activităţile şi formele de evaluare propuse de manual:

●apreciazăachiziţileimportanteşiutileelevilor înetapeleurmătoaredepregătire

●depăşesc capacităţile formate la elevi

● sunt puţin semnificative pentru achiziţiile dobândite de elevi

VI. Grafică şi design

Obiective ale activităţii:

● să identific calitatea formei de prezentare a tiparirii;

● să constat aspectul estetic al textului şi al desenelor

Criterii de alegere a manualului:

1. Tipurile de litere folosite în manual sunt:

●lizibile, de o marime optima pentru a fi citite

●preamarunte, îngrămădite

●prea multe, derutante pentru elev

2. Textele şi desenele din pagina:

●secompleteazăreciproc

●au slabe legaturi între ele

●decalitateîndoielnică

3. Punerea în pagina a textului şi desenelor se caracterizează prin:

●o bună aerisire

●densitate prea mare

●preponderenţă a textului sau a desenelor

4. Tipărirea manualului este realizata:

●impecabila, cu acurateţe

●cu deficienţe, cu stângacii

●cu inconsecvenţe

5. Coperta cărţii este realizata cu:

●expresivitate, cu bun gust

●cu aspect grafic neinteresant, banal

●cuoriginalitate

Dan AGRIGOROAE
Prof. metodist, CCD Neamţ

DE TEATRU PIATRA NEAMŢ * FESTIVALUL DE TEATRU PIATRA NEAMŢ * FESTIVALUL DE TEATRU PIATRA NEAMŢ * FESTIVALUL

TEATRUL TINERETULUI PIATRA NEAMŢ
Vineri, 21 mai, ora 20.00

CRIMA DIN STRADA LOURCINE
de **Eugène Labiche**
traducere de **Violeta Popa**

regia artistică: **Vlad Mugur**
decor: **Helmut Stürmer**
costume: **V. Járo Ilona**
muzica: **Nicu Alifantis**
distribuţia: **Claudiu Bleonţ, Pompiliu Ştefan, Ioana Flora, Daniel Beşleagă, Ovidiu Crişan.**

"*Crima din strada Lourcine* nu evocă în mintea spectatorului nici un fel de cadavru, ci doar bunadispoziţie iscată de o falsă enigmă. Este un divertisment, spectatorul simţindu-se solidar cu privirea inteligentă a regizorului. Ca întotdeauna, prezenţa lui Vlad Mugur pe afişul unui spectacol dă garanţia stilului, a unei teatralităţi moderne atât în substanţa cât şi în forma ei."

Magdalena Boiangiu, *România literară*

UNIVERSITATEA DE ARTĂ TEATRALĂ ŞI CINEMATOGRAFICĂ
Sâmbătă, 22 mai, ora 10.00

PIANINA FĂRĂ CLAPE
după **Maxim Gorki**
în româneşte **Ema Beniuc**

pregătire muzicală **Constanţa Câmpeanu**
costume **Andreea Bucur**
studiu de artă a actorului coordonat de prof. universitar **Mircea Albulescu**

distribuţia:
Bessemenov: **Dragoş Bucur**; Aculina Ivanovna: **Ana Maria Moldovan**; Piotr: **Dan Bordeianu**; Tatiana: **Elvira Deatcu**; Nil: **Adrian Văncică**; Percihin: **Eduard Dumitru**; Polia: **Ramona Bâl**; Elena Nicolaevna: **Alina Chivulescu**; Teterev: **Bogdan Dumitrache**; Doctorul: **Alex. Mihai Nicolae**; Stepanida: **Dana Cavaleru** (cl. prof. Sanda Manu)

TEATRUL NAŢIONAL TG. MUREŞ
Sâmbătă, 23 mai, ora 16.00

EU CÎND VREAU SĂ FLUIER, FLUIER...
de **Andreea Văleanu**

regia: **Theodor Cristian Popescu**
decor şi costume: **Marius Alexandru Dumitrescu**
muzica: **Ada Milea**

În distribţie:
Sorin Leoveanu, Dan Rădulescu, Gabriel Dumitraş, Delia Martin, Mirel - Ovidiu Rusu, Ion Fiscuteanu (o voce)

"... Ideea este că există speranţă şi există vis, şi că, la fel cum noi visăm, au şi ei dreptul să viseze la lucruri care nu cred că sunt diferite de visurile puştilor de vârsta lor, din afara locului în care ei sunt închişi... Spectacolul lui Cristi nu spune sigur ca ei au murit. Adica speranţa că ei n-au murit, că totul e un vis rămâne..."

Profil de generaţie la sfârşit de mileniu

De peste două decenii ființează în Piatra Neamț un cenaclu literar numit "Tinerețe fără bătrânețe". Membrii săi sunt elevi de la școlile generale și liceele din municipiul reședința de județ. Anual, peste o suta de tineri trec pragul acestui cerc de la Palatul Copiilor. Ei au vârsta între 9 și 19 ani. Activitatea este organizata în raport cu etatea, continuitatea frecvenței și realizările fiecarui individ. Astfel, există grupe de începatori, de avansați și de performanța.

Este notabil faptul ca înscrierea și frecventarea cenaclului depind de opțiunea fiecarui tânar. Fără îndoiala, participarea la o asemenea activitate este o modalitate moderna de instrucție și educație, fara note, fara catalog, fara stress, dar cu o perioada nonstop de evaluare. Profesorul, fara a fi cel care preda și cuantifica rezultatele, își asuma rolul unui partener de discuții, unui regizor abil de ambianța, unui "antrenor" care trebuie sa mobilizeze potențialul creator. La "Tinerețe fara batrânețe" nu suna niciodata clopoțelul, pentru ca ora nu e ora. Activitatea structurata pe "ședințe" de 100 de minute, poate sa țina, uneori, înca pe atâta.

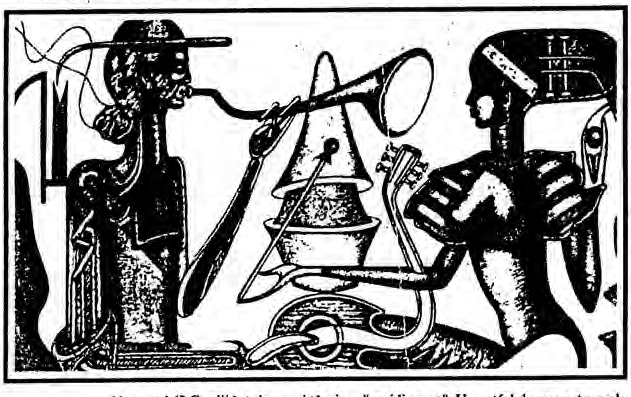

Elevii învața în primul rând sa se cunoasca, sa evalueze, sa se autoevalueze. Procesul este mai cuprinzator decât acela din școala și are avantajul de a nu fi impus. Activitatea presupune însa munca susținuta, continuitate, tenacitate, și nu în ultimul rând, talent. Sunt elevi care frecventeaza cenaclul de zece ani. Au deschis ușa care duce la "Tinerețe fara batrânețe" când erau în clasa a II-a și au închis-o - temporar - când au intrat la facultate. Oare mai exista în sistemul de învațamânt o "colaborare" care sa acopere un deceniu? Oricare ciclu de învațamânt înseamna, în sistemul actual, patru ani de studiu. Relațiile afective ce se stabilesc în cadrul colectivului din cenaclu sunt de o natura speciala și contribuie la realizarea unui tip aparte de unitate, omogenitatea realizându-se treptat și fiind indestructibila. Copiii nu se mai percep ca niște indivizi ierarhizați dupa rezultatele la învatatura. Ei se ajuta sa se descopere, sa-și gaseasca personalitatea și stilul propriu. Observațiile facute la adresa textelor concepute și scrise de ei sunt adesea critice, dar nici încurajarile nu lipsesc. De regula, începatorii sunt timizi, dar atmosfera destinsă îi determină să nu fie inhibați și să accepte atât lauda, cât și opiniile critice, cu obiectivitate.

Obligați prin instrucția și educația școlara să se raporteze la modelele textelor literare din manualele de limba și literatura română, elevii sunt tentați sa imite și realizează nenumărate clișee, confundând creația propriu-zisă cu pastișa. Inocenți și naivi, se întreaba dacă nu este bine să scrie ca Eminescu sau Alecsandri? Copiii înțeleg mai târziu ca fiecare generație, fiecare individ este altceva decât tot ce a fost înainte și tot ce va fi dupa el, că exista un "spirit al timpului" pe care omul trebuie să-l asume. (E ca și cum ai cere generației de astazi sa poarte antiriu și șiștic sau melon și gambeta.) Nu se minimalizeaza aici, la cenaclu, valoarea modelelor, dar se condamna imitația sterila și se stimuleaza efortul creator personal.

Daca la nivelul cercului aprecierea verbala este singura modalitate de recunoaștere a valorii, exista - în afara - posibilități de confruntare cu elevi din alte zone și orașe ale țarii și chiar din afara României. Competițiile zonale, naționale și internaționale sunt, în fond, adevaratele barometre pentru copiii creatori. În ultimii ani, membrii cenaclului au participat cu poezii, proza, eseu, dramaturgie la concursuri precum "Autori - Copiii!" - Iași; "Tinere condeie" - București; "Moștenirea Vacărești" - Târgoviște; "Excelsior" - Cluj; "Pana de aur" - Dej; "Pana de argint" - Botoșani; "Curcubeul copilariei" - Alba Iulia; "Drum prin amintiri" - Târgu Neamț; "Florile Tismanei" - Gorj; "George Coșbuc" - Bistrița Năsaud și la concursurile internaționale: "Iulia Hașdeu" - Orhei; "O poveste de un cot - Scrisa de un Piticot" - Piatra Neamț; Concursul epistolar organizat de Uniunea Poștală Internațională în colaborare cu Ministerul Educației Naționale și sub patronajul UNESCO.

Rezultatele obținute de elevi sunt dintre cele mai bune. Zeci de premii sunt atribuite anual atât prichindeilor de la primară, cât și adolescenților din ultimele clase de liceu. La multe festivități de premiere s-au rostit cuvinte elogioase la adresa cenaclului nemțean. De multe ori laureații "recidiveaza". Un astfel de caz este acela al elevei Alexandra Conuț (clasa a VI-a), care frecventează cercul de creație literară din clasa a II-a. Obținând premiul I la etapa națională, ediția 1999, lucrarile ei au ajuns pentru a doua oară să reprezinte România la faza internațională a Concursului epistolar, aflat la a XXVIII-a ediție. Juriul de la Berna va aprecia scrisoarea (tradusa în limba engleză), comparând-o cu creații similare din alte țari ale lumii.

Taberele naționale de creație ofera posibilitatea întâlnirii elevilor creatori din toate centrele importante ale țarii. Ajunsa la a XXXII-a ediție, tabăra are meritul de a realiza o cunoaștere nemijlocita a creatorilor, o racordare a copiilor la spiritul generației din care fac parte. În fiecare seara se prezenta - de regulă - câte unul sau două cenacluri. Se citeau mai întâi textele și apoi se discuta pe marginea lor. Nu exagerez daca spun că "Tinerețe fără bătrânețe" a fost de-a lungul ultimilor zece ani unul din punctele forte ale taberelor de la Darmănești - Bacau, Timișul de Jos - Brașov, Buciumeni - Galați, Agafton - Botoșani, Tismana - Gorj. De altfel, nemțenii s-au numarat constant printre laureații concursurilor organizate, pe o tema data, chiar în timpul taberei, textele lor fiind incluse în revistele și plachetele publicate în perioada celor 10 - 12 zile de "comuniune spirituală". Discuțiile începute la o ședință sau alta de cenaclu se prelungeau până spre miezul nopții; din acele "convorbiri literare" toată lumea avea de câștigat. Prieteniile legate în tabăra și-au păstrat valabilitatea peste ani, iar întâlnirile cu scriitorii au reprezentat momente de mare interes. Maturii au fost, nu de puține ori, surprinși de ingeniozitatea și forța creatoare a generației care se afirmă la sfârșit de mileniu.

Coloanele multor ziare și reviste s-au deschis pentru a adăposti creații ale celor de la "Tinerețe fără bătrânețe"; astfel, membrii cenaclului au publicat în: "Cronica" - Iași; "Examene", "Limba și literatura pentru elevi", "Fețele culturii" - București; "Excelsior" - Cluj, "Pagini de jurnal" - Bârlad; "Foaia Tismanei" - Gorj; "Clipa siderală", "Artă și literatură" - Chișinău. Nu putem trece cu vederea generozitatea cu care revista de cultura "Asachi" din Piatra Neamț a publicat în paginile sale tinerele speranțe ale cenaclului. Aici au debutat sau au publicat cei mai talentați membri ai cercului de creație literară: Irina Calin, Gianina Cărbunaru, Liviă Iacob, Adrian Brașoveanu, frații Mihai și Dan Sava, Alina Cozma, Karina Mereuță, Andreea Filip, Giorgiana Hârțan, Anca Homorozan, Doina Miron, Daniela Nicolaică, Gabriela Mucenicu, Codrin Vasiliu, Diana Ionel, Ioana Ciocoiu, Alexandra Conuț, Anamaria Mastăcăneanu, Mihaela Agape, Roxana Novacovski, Alexandru Lupei ș.a.

De altfel, revista "Asachi" a acordat singurele premii pe care "olimpicii metaforei" le primesc la nivelul județului. Redactorul șef al revistei, domnul Constantin Cucu, a fost printre cei puțini care au investit încredere în generația tânara și a deschis, imediat dupa Revoluție, la propriu și la figurat, ușa cenaclului solicitând colaborarea cu aceia carora li se ivisera pe umeri muguri de aripa. Intuiția domniei sale a fost fara greș, dacă avem în vedere că patru dintre cenacliști urmeaza acum Facultatea de Ziaristica și nu peste mult timp îi vor fi colegi de profesie și, la vremea potrivita, îi vor continua activitatea, descoperind și ajutând noi talente.

E un lucru știut că este greu să fii profet în țara ta (a se citi poet în orașul tău). Talentații tineri de la cenaclul nemțean sunt mai bine cunoscuți în Ardeal decât în Moldova. Atașatul cultural al României la Chișinău, scriitorul Nichita Danilov, a fost plăcut surprins ascultând, în țara vecină și soră, creații ale tinerilor de la Piatra Neamț.

Valoarea în ansamblu a cenaclului a fost recunoscută prin diplome atribuite întregului colectiv. Astfel de "certificate" au fost semnate de nume cunoscute ale literaturii contemporane și au fost "emise" în diverse colțuri ale țarii (Iași, București, Dej, Alba Iulia, Gorj, Bârlad, Botoșani).

Cele peste 300 de diplome, obținute în ultimii 9 ani, vorbesc de la sine.

O altă modalitate de punere în valoare a talentelor este publicarea creațiilor în volume colective sau personale. În 1994, la București, a aparut antologia "Cântecele orașului"; printre semnatarii poeziilor se află și doi elevi din Piatra Neamț. Un an mai târziu, în 1995, cu sprijinul DJTS Neamț a aparut placheta de versuri "Rezervația de îngeri", urmată în 1998 de cel de-al doilea volum, de data aceasta bilingv român - francez. Aparute la Piatra Neamț, cele doua antologii beneficiaza de grafica semnată tot de tinere talente: Andreea Filip și Mihaela Agape sunt și semnatarele unora dintre poezii, iar Ana Maria Căpitanu, absolventa a Liceului de Artă din localitate, este în prezent studenta la Academia de Artă Plastică "Nicolae Grigorescu", București.

Șase dintre membrii cenaclului au publicat volume personale: Livia Iacob a semnat volumul de versuri "Nimic nou sub soare", Irina Călin - "Constelația Sagetatorului", Mihai Sava - "Starea de sâmbătă seara", Alina Florina Cozma - "Cum să fii copil cuminte când te-mpiedici de cuvinte". Și proza este prezenta în volum prin "Jocul" Ruxandrei Hagiu și "Zapada roșie" semnat de Ana Maria Florea.

Nu ar fi drept ca tocmai semnatara acestor rânduri sa laude pe mereu tinerii ei prieteni de la cenaclul literar, așa că va apela la aprecierile altora:

"Asist la miracolul poeziei tinere a acestor meleaguri, la neîntrerupta revărsare de talente fragede. Cenaclul literar "Tinerețe fără bătrânețe" a devenit, după Revoluție, una din cele mai active și unanim recunoscute vetre de poezie tânără. Mai mult ca în alte părți ale țării, aici se manifestă o dorință, chiar o nobilă ambiție de a nu lasa în neajutorare și uitare cele mai tinere talente."

● profesor doctor **Tudor Opriș**, membru al Uniunii Scriitorilor, președintele juriului național al concursului "Tinere condeie"

"Copiii din Piatra Neamț sunt absolut surprinzători. Dovedesc un talent demn de invidiat, realizează poezii deosebit de sensibile, dar proza este pur și simplu de excepție."

● profesor **Eugenia Bulat**, îndrumatoarea Cenaclului "Clipa siderală", Chișinau, ziarista la Agenția Națională "Moldpres"

De ce vin copiii la cenaclul literar?

Pentru că aici se învață scriind și se scrie învățând, pentru că elevii devin proprii lor profesori, pentru ca nu există carnete de note, ci dosare cu diplome, pentru că aici, într-o camera de 3 pe 3 se aude câteodată cum îngerii bat din aripă, pentru ca aici timpul se numară în flori de liliac și pentru ca - în sfârșit - numai aici este "Tinerețe fără bătrânețe".

Profesor Monica CRISTEA

îndrumător al Cenaclului literar "Tinerețe fără bătrânețe"

DE TEATRU PIATRA NEAMȚ * FESTIVALUL DE TEATRU PIATRA NEAMȚ * FESTIVALUL DE TEATRU PIATRA NEAMȚ * FESTIVALUL

TEATRUL NOTTARA BUCUREȘTI

Sâmbătă, 22 mai, ora 22.00

Premiera

D-ALE...

după **D'ale carnavalului**

de **I.L. Caragiale**

regia artistica: **Horațiu Mălaele**

asistent regie: **Isabelle Cristea**

scenografia: **Lia Manțoc & Vali Ighigheanu**

ilustrația muzicala: **Dorina Crișan - Rusu**

mișcare scenica: **Florin Fieroiu**

distribuția:

Iancu Pampon: **Valentin Teodosiu**; Cracanel: **Constantin Cotimanis**; Nae Girimea: **Viorel Comănici**; Mița Baston: **Victoria Cociaș**; Didina Mazu: **Ada Navrot**; Un catindat: **Vlad Zamfirescu**; Iordache: **Valeriu Preda**; Un chelner: **George Alexandru**; Ghița Țîrcadau: **Daniel Popescu**

Cu participarea extraordinara a lui **Colea Răutu** în rolul Un ipistat.

TEATRUL SICĂ ALEXANDRESCU BRAȘOV

Duminică, 23 mai, ora 12.00

CONU LEONIDA FAȚĂ CU REACȚIUNEA

de **I.L. Caragiale**

regia artistică: **Claudiu Goga**

scenografia: **V. Penișoară Stegaru**

distribuția: Conu' Leonida: **Mircea Andreescu**; Coana Efimița: **Adrian Rațoi**; Safta: **Nina Zainescu**

și **Manuela Jutaru, Petronela Bogdan, Antoniu Munteanu, Marius Stroe** de la Teatrul *ARLECHINO* Brașov.

MUZEUL LITERATURII ROMÂNE TEATRUL INEXISTENT

Duminică, 23 mai, ora 17.00

SĂ ZBORI SPRE PARADIS

scenariul și regia: **Theodora Herghelegiu**

costume: **Clara Dărângă**

mișcare: **Ioana Popovici**

În distribuție: **Dana Voicu.**

TEATRUL MONPLAISIR - SANKT PETERSBURG, RUSIA

Duminică, 23 mai, ora 20.00

DAMA DE PICĂ

adaptare după **Alexandr Puşkin**

un spectacol de: **Igor Larin**

muzica: **Nino Roza, Arvo Piart**

regie lumini: **Serghei Semenov**

sunet: **Maria Naimark**

interpreți: **Galina Karelina, Anna Koroleva, Igor Larin.**

TEATRUL NAȚIONAL BUCUREȘTI

Luni, 24 mai, ora 20.00

Romeo și Julieta

de **W. Shakespeare**

în românește de **Virgil Teodorescu**

regia: **Beatrice Bleonț**

scenografia: **Liliana Cenean,**

Ștefan Caragiu

muzica: **Gabriel Bassarabescu**

distribuția:

Romeo: **George Călin**; Julieta: **Teodora Cimpineanu**; Lorenzo: **Constantin Dinulescu**; Doica: **Silvia Năstase**; Mercuțio: **Claudiu Bleonț**; Lady Capulet: **Luminița Erga**; Lady Montague: **Carmen Ionescu**; Capulet: **Armand Calotă**; Montague: **Mircea Anca**; Paris: **Tomi Cristin**; Tybalt: **Gabriel Costea**; Benvolio: **Andrei Duban**; Prințul Escalus: **Alfred Demetriu**; Peter: **Dragoș Ionescu.**

TEATRUL CLIPA

Marți, 25 mai, ora 16.00

WANTED

regia artistica: **Idit Herman & Dmitry Tyulpanov**

regie lumini: **Daniel Lipschits**

interpreți: **Idit Herman, Dmitri Tyulpanov și Dirk Kunesch.**

EVADARE

Într-o noapte velina
cu nori de dictando,
arhaismele
au evadat din colivie.
Şi-au sufixat aripi
şi au pornit sa facă
înconjurul vieţii
în 80 de conştiinţe.
Multe au cazut victime
crudei gravitaţii
care-mi ţine cuvintele
lipite de ochi.
*
S-au întors apoi
în noaptea lor velina
cu nori de dictando
şi au plâns
până le-au crescut mustaţi
de omografe
şi au murit prin asfixiere
în Dicţionarul Explicativ
al Limbii Române.

Alina Cozma, clasa a VI-a

EI NU ŞTIAU

Unu, doi,
Unu, doi, trei...
În şir indian păşeau
Peste ceea ce parea a fi ei
înşişi.
Puştile le atârnau grele
de braţe,
de umeri,
de gât;
li se încolaceau ca şerpii
în jurul trupului.
Trageau uneori în ciorile
ce încercau să le scoata
ochii,
dar fara succes.
Încă nu aflaseră că erau
morţi.

Florin Rusu, clasa a XI-a

INIMA

Din patru camere ale
inimii
Închiriez una
Iubirii.
Am douăzeci de ani.
*
Din trei camere
Închiriez una
Visării.
Am patruzeci de ani.
*
Din două camere
Închiriez una
Înţelepciunii.
Şaizeci de ani!
*
Mai am o singură cameră
Şi-am s-o închiriez
Morţii.

Ciprian Miron, clasa a XI-a

DERUTA

Cerul e greu şi gol.
Stelele s-au pierdut
Printre ramurile negre
Ale galaxiilor.
Sufletul meu are nevoie
De un punct de sprijin.
Unde sa-l găsesc,
Doamne?

Alexandra Nuţu, clasa a VI-a

SFIDARE

Da-mi puterea să nu mă
rog niciodata,
Doamne!
Da-mi vid între inima mea
şi cer!
Mai singură,
Mult mai singură decât
Tine,
Vreau mâinile curate
sa-mi fie,
Nu ca ale Tale,
Mânjite de plămădeala
omului
Din lut!
N-am ce face cu vorbele
Tale!
N-am ce face cu ochiul
Tău!
Numai aerul meu îl respir
Şi bat din aripile ce-l
înconjoară pe El.
Nu vreau să mă-nghiţi,
Nu vreau te-nghit...!
*
Şi-aşa
Tot nu se ştie
Cine respiră pe cine.

Mihaela Agape, clasa a XI-a

CAL ŞERPUIND ÎN LOC DE GALOP

Am trecut pragul
pe şeaua unui cal sătul de
jar.
Să-mi căutaţi coama, mi-a
zis,
printre şerpii sluţi:
Să nu mă săruţi!
Sticleţii sunt făcuţi din
cioburi de sticlă
sclipite pe dos.
Să nu mă deznozi!
Mă voi sfărâma în boabe
de lut
fără rost.
Să nu uiţi!
Să ţii post!

Karina Mereuţă, clasa a X-a

PUNCT I

Poate-ar fi trebuit
Să-mi spui mai întâi,
Doamne,
C-ai vrut să-ţi fiu
Pasăre de umbră,
De umbra subţire.
M-aş fi aşezat
Pe genunchiul Tău drept
Şi-aş fi aşteptat să-mi
spui:
"Frumos mi-ai mai cântat
tu în lume!".

Ioana Ciocoiu, absolventă

ŞAH

Pe tabla de şah
Se aduna nebunii.
Regina se plimbă trufaşă,
Cu un cortegiu de cai,
-Deşi cabalinele nu mai
sunt la modă-
Dar războiul stă să
înceapă
Cu ţeava de tun în rocadă.
Conducătorii se retrag
În ariergardă
Mai la spate,
Tot mai la...
În prima linie
Vor fi duşi - responsabili -
pionii.

Florin Domşa, clasa a VI-a

Să ne (re)câştigăm stima de sine

Reforma din noi

Cred că, în general, noi românii practicăm o gândire negativă. Majoritatea gândurilor pe care le avem mulţi dintre noi sunt izvorâte din regrete, ură, invidie, furie, dispreţ, învinovăţire etc. Acestea au fost cultivate în inconştientul nostru cu mulţi ani în urmă, au prins rădăcini şi s-au dezvoltat cu vigoare.

În timpul regimului trecut eram sufocaţi de ideologia comunistă şi de cultul personalităţii dictatorului. Copleşiţi de deznădejde, gândeam cu amărăciune că nu vom scăpa niciodată de tiranie, prostie, foame, prefăcătorie. Trăiam gânduri de neputinţă, disperare, ciudă, lipsă de demnitate.

După o mare şi scurtă euforie, prilejuită de speranţele revoluţiei din decembrie 1989, gândurile negative au revenit în firea noastră, dezvoltându-se de la an la an: de neîncredere, de neputinţă, de dezamăgire, de disperare.

Astăzi, de la mic la mare, de la sărac la bogat, de la ţăran la academician, de la slujitor la conducător, cu toţii ne înveninăm prin critică, ceartă, dezbinare, suspiciune, complicitate... Aproape cu toţii ne simţim nefericiţi şi aruncăm venin în sufletul şi mintea noastră. Fie la nivelul unei persoane - un şomer care nu-şi găseşte o slujbă, un mic întreprinzător care nu reuşeşte să facă faţă concurenţei, un cap de familie a cărui salariu nu ajunge pentru nevoile familiei -, fie la nivel colectiv - personalul unei întreprinderi care da faliment, un colectiv de cadre didactice care nu reuşeşte să găsească soluţia reformei şcolare, un institut de cercetare pentru care nu s-au alocat fonduri - cu toţii ne credem, cu argumentele care ne stau la îndemână, o nulitate. Bâlbâielile şi compromisurile făcute de conducătorii noştri şi de noi înşine, laolaltă, ne conduc la a ne închipui un popor de neputincioşi. Iar ceea ce ne credem devenim.

Starea morbidă a situaţiei prezentate mai sus se manifestă, bineînţeles, şi la nivelul domeniului didactic. Elevii sunt nemulţumiţi de ceea ce le oferă şcoala, nu mai au motivaţie pentru învăţare, îi trateaza cu lipsă de respect pe profesori. Cadrele didactice îi reclama pe elevi de neputinţă, mediocritate, încăpăţânare, lipsă de înţelegere. Părinţii elevilor acuză şi ei şcoala, devenind, mulţi dintre ei, inamici declaraţi ai dascălilor. Şi, în mod paradoxal, unii dintre cei de mai sus ajung să regrete anii trecuţi de "glorie comunistă" ai învăţământului.

Reforma începută şi coordonată, după părerea mea, de un hotărât şi luminat român, în persoana ministrului Învăţământului (care nu scapă şi el de nedrepte ponegriri din partea nepricepuţilor şi leneşilor), este gândită negativ de cei mai mulţi care vin în contact cu ea.

Gândurile negative care ne copleşesc le-au distrus pe cele pozitive, şi acum tronează cu satisfacţie. Şi cel mai grav lucru este că în această situaţie ne-am pierdut stima pentru aproapele nostru şi stima de sine. Iar aceasta a condus la pierderea a ceea ce în trecut a alimentat sufletul înaintaşilor noştri şi a făcut posibilă dăinuirea românismului într-o istorie de foarte multe ori nefavorabilă: dragostea faţă de popor şi de ţară. Şi, de aici, mândrirea multora că s-au născut pe aceste locuri, şi nu în altă parte, dorinţa a enorm de mulţi tineri, şi nu numai, de a emigra în alte ţări, dezgustul faţă de cei ce ne reprezintă ţara în relaţiile cu alte naţiuni.

Cred că este de mare urgenţă ca sociologi şi pedagogi, profesori şi medici, preoţi şi părinţi, toţi cei care doresc binele neamului nostru, să observe şi să ia atitudine pentru a împiedica alunecarea pe această pantă, mai periculoasă sau poate chiar generatoare a dezastrului economic. Este nevoie să ne (re)câştigăm stima de sine. Trebuie să învăţăm să vedem partea plină a paharului. Şi vă asigur că, în ciuda neîncrederii cu care citiţi aceste rânduri, o putem găsi. Să învăţăm noi, adulţii, şi apoi şi pe copiii şi tinerii noştri, să punem stavilă gândurilor pesimiste şi oarbe care-şi caută mereu locul în mintea noastră. În locul lor să punem speranţe de mai bine, proiecte constructive, planuri de muncă şi de creaţie.

De ce atâta îndârjire şi disperare? Dar oare numai în România sunt şomeri şi înfometaţi? Corupţia să înflorească numai aici? Departe de mine gândul de a ne împăca cu ele şi de a le accepta, ci de a lupta conştient şi perseverent împotriva lor, cu încrederea că încetul cu încetul le vom stârpi. Pentru câştigarea bătăliei cu democraţia şi cu înfăptuirea reformelor în diferite domenii de activitate, trebuie să învăţăm să gândim şi să trăim pozitiv. Aceasta presupune a fi realişti, a aprecia viaţa ca o luptă cu răul din noi şi din alţii, a fi deschişi şi prietenoşi, a accepta ca omenească greşeala, a lupta cu luciditate şi perseverenţa pentru îndreptarea răului. Trebuie să cultivăm înţelegerea şi interesul pentru oameni, pentru cei pe care-i pregătim să înfrunte greutăţile vieţii de mâine. Este nevoie să ne spunem clar ceea ce dorim sa facem fiecare şi să luptăm pentru realizarea obiectivelor stabilite. Să ne păstrăm încrederea şi să vedem un oricât de mic progres în drumul nostru.

Va propun fiecăruia sa ne alegem, în fiecare dimineaţă, între alternativa de a fi fericiţi şi cea de a fi nefericiţi, pe prima, veghind tot timpul zilei la bunastarea noastră interioară. Pentru că vă reamintesc un mare adevăr: "Fericirea este foarte greu de găsit în tine însuţi (însăţi) şi imposibil de aflat în altă parte."

Dacă vom veghea mereu să promovăm gândurile bune, vom avea dispoziţie şi energie să-i ajutăm şi pe alţii. Iar în şcoală, alături şi împreună cu cei ce vor însemna ţara de mâine, putem găsi nenumărate prilejuri pentru speranţă şi activitate constructivă, pentru o autentică reformă în noi înşine şi, apoi, cu partenerii noştri de educaţie.

Dan AGRIGOGOAE
Prof. metodist, CCD Neamţ

DE TEATRU PIATRA NEAMŢ * FESTIVALUL DE TEATRU PIATRA NEAMŢ * FESTIVALUL DE TEATRU PIATRA NEAMŢ * FESTIVALUL

COMPANIA GICI CĂCIULEANU - FRANŢA
Marţi, 25 mai, ora 22.00
ADIO ODESSA

coregrafie: **Gigi Căciuleanu**
muzica: **Aram Haciaturian** şi nu numai...
scenografie: **Dan Mastacan**
interpreţi: **Gigi Căciuleanu, Ruxandra Racovitza.**

TEATRUL LUCEAFĂRUL CHIŞINĂU
Miercuri, 26 mai, ora 16.00
ÎNŢELEPTUL
de **A.N. Ostrovski**
regia: **Boris Focşa**
scenografia: **Nicolae Andronati**
costume: **Natalia Silina**
ilustraţie muzicala: **Emilia Burlea**
coregrafie: **Corina Caragia**

Interpreteaza:
Igor Caras, Maria Doni, Vladimir Zaiciuc, Anatol Palagniuc, Andrei Brăguţă, Valentina Izbeşiuc, Nely Cozaru, Varonica Bujor, Spiru Haret, Vasile Constantin, Paulina Zaftoni, Speranţa Cocârlă, Nina Doni, Gheorghe Mîndru.

TEATRUL MERLIN - BUDAPESTA
Miercuri, 26 mai, ora 22.00
CAFÉ IGNION
adaptare de **Kóleszár Bazil Péter**
după piese şi schiţe de **I.L. Caragiale**
regia artistică: **Kóleszár Bazil Peter**
costume: **Szücs Edit**
decor: **Ifj. Jordan Tamás**
muzica: **Kis-Várday Gyula.**

COMPANIA DE DANS BUTO KOTO HIKARU ORSUBO TOKIO, JAPONIA
Joi, 27 mai, ora 12.00
PROFEŢIA LUI VASION
adaptare de **Akira Wagabayashi** după **Dominic Stanca**

regia artistică: **Merry Ran**
decor: **Gonji**
costume: **Merry Ran**
coregrafie: **Hikaru Otsubo**
interpreţi: **Hikaru Otsubo.**

TEATRUL MIC BUCUREŞTI
Joi, 27 mai, ora 20.00
ŞCOALA FEMEILOR
de **Molière**
traducere: **George F. Gesticone**

regia: **Alexandru Dabija**
scenografia: **Irina Solomon & Dragoş Buhagiar**
asistent scenografie: **Cosmin Ardeleanu**
muzica: **Dumitru Dabija**

distribuţia:
Prologul: **Sorin Medeleni**; Arnolphe: **Petre Nicolae**; Chrysalde: **Mitică Popescu**; Horace: **Cristian Iacob**; Notarul: **Ion Lupu**; Alain: **Vitalie Bantaş**; Enrique: **Sorin Medeleni**; Oronte: **Radu Amzulescu**; Georgette: **Coca Bloos**; Agnes: **Irina Movilă, Simona Mihăescu, Liliana Pană, Mihaela Rădescu, Ruxandra Enescu, Oana Ioachim.**

Mircea Eduard Bălan

Metaforă, simbol, mit în poezia eminesciană

(Urmare din numărul trecut)

Şcoala italiana de dupa G.Vico, prin F. de Sanctis şi B. Croce, continua admiterea consecventa a principiului fanteziei ca "facultate creatoare intuitiva şi spontana". Conform acestei concepţii, opera literara este de natura fantastica. Una din direcţiile principale ale atitudinii moderne faţa de literatura porneşte de aci prin criticii impresionişti, ca Gaeton Picon, susţinând inutilitatea analizei metodice şi vazând rolul criticii în sugerarea inefabilului, caci opera e un mister ce trebuie repetat şi rotunjit în conştiinţa cititorului.

Criticii impresioniste i se opune o a doua direcţie principala care, derivată din structuralismul lingivstic, susţine o critica scientifica moderna pentru detectarea structurilor de adâncime ale operei, inaparente cititorului mediu. Paul Ricoeur creeaza conceptul de *metafora vie* într-un demers ce se vrea exhaustiv, prin descrierea teoriilor despre metafora, în succesiunea lor, dublata de o descriere a structurii metaforice, abordata sincronic în modurile ei de a fi multiple. Astfel autorul strabate teritoriile retoricii clasice, semioticii, semanticii şi hermeneuticii. În concepţia sa *metafora vie* şi *discursul poetic* sunt doua concepte pentru acelaşi concept.

Ambele atitudini critice vad în opera o enigma, nu o organizare raţionala normata care sa imite realitatea (precum în concepţia despre mimesis a anticilor). Se tinde spre prinderea scânteii ultime de inefabil, respingându-se dogmatismul şi normarea.

Metodele celor doua atitudini difera. Daca prima abordeaza opera prin intuiţie în sens bergsonian, socotind fenomenul literar ireductibil, cea de a doua acţioneaza prin cunoaştere raţionala, vazând în literatura un fenomen reductibil la o structura. Structura se defineşte ca un sistem de relaţii între termenii constructivi ai operei ca şi între fiecare dintre aceştia şi întregul operei. Accentul cade pe ideea de relaţie prin care fiecare termen nu se mai defineşte pe sine, ci se defineşte numai prin funcţia pe care o contracteaza faţa de altul şi pe ideea de subordonare organica a parţilor la întreg.

Prima metoda considera studiul metaforei ca pe o încercare de a explica expresia poetica totala printr-o separare tehnica inadecvata, a doua priveşte metafora prin conceptul de element al structurii operei. Primii recepteaza diacronic operele artei în unicitatea lor absoluta, ca fapte de succesiune, irepetabile, privind opera numai din prima faza a înţelegerii ei, faza artei lecturii, considerata ca apreciere şi înţelegere emoţionala. Structuraliştii au o optica sincronica, demonstrând ca opera nu poate fi perfect unica deoarece ar fi neinteligibila. Orice opera este concomitent individuala, prin originalitatea ei, şi generala, prin natura de comunicare a limbajului. În înţelegerea operei există deci doua etape: una emoţionala a lecturii (gustul estetic) şi a doua a studiului raţional al operei (judecăţile de valoare).

O înţelegere sintetica totala a modului de atitudine faţa de opera literara, obiectul actului critic, este de a porni de la text spre informaţiile şi judecăţile critice şi a reveni apoi la text. Această instalare în sufletul viu al operei este principiul nostru. Opera se explica singura, caci opera de valoare este, dupa spusele lui Umberto Eco, *opera deschisă (opera aperta)*. Faptul poetic viu este un ritual ce intuieşte sensul uman pe *secţiunea de aur*, pe spirala cosmica arhetipala, fapt care îi confera dimensiunea infinitului. Singura condiţie a investigaţiei critice este de a nu evada din natura intima a acestui ceremonial, natura înţeleasă de toţi ca o realitate creatoare a fantasticului.

Eminescu însuşi nu vedea altă esenţa a geniului poetic, dupa cum marturiseşte într-o scrisoare către Iacob Negruzzi: "Numai drept vorbind muma imaginilor *fantazia*, mie îmi pare a fi o condiţie esenţiala a poeziei, pe când reflecţiunea nu e decât scheletul ei care în opera de arta nu se vede, deşi anumiţi poeţi îşi arata mai mult oasele şi dinţii decât formele frumoase. La unii predomina una, la alţii alta; unirea amândorura este perfecţiunea, purtatorul ei e geniul." (Viena, 17 iunie 1870).

Concepţia moderna asupra poeziei este opusă concepţiei vechiului mimesis. Poeticul creeaza raporturi inedite între imaginile vieţii prin categoria sa ontică, fantasticul. Raportul fantastic se constituie pe doua trepte:

1. fantasticul la nivelul limbajului, care nu este altceva decât metafora lingvistica, ce subliniaza o trasătura dominanta a obiectului,

2. fantasticul ca asociaţii şi sinteze neprevazute de imagini ce constituie metafora estetica în scopul crearii unei noi impresii despre obiect.

Iata un exemplu din opera lui Eminescu pentru primul nivel:

"Când toţi îşi au plăcerea şi zile fără nori."

(Din străinătate)

Pentru al doilea nivel, iata un exemplu transfigurând impresia inedita a sufletului poetului rupt de iubirea sa, în poemul *Apari să dai lumină*:

"Nimic nu lumineaza astei pustietăţi,
Doar sloiurile par ca ruine de cetăţi,
Plutind de asprul viscol al nopţii cei
de veci...
Tu ramură-nflorită... Pe visul meu te
pleci."

Specificul universului fantastic este de a rupe, în planul plăsmuirii poetice, planul realităţii exacte, fotografice, al raţionalizării cauzale şi temporalităţii, creând o noua posibilitate de regrupare, o noua realitate artistică cu legi proprii. Procedeul fanteziei poetice metaforice este *suprapunerea* imaginii primăverii peste cea a iernii.

Un alt procedeu este *dilatarea*, cum se întâmpla în *Cugetările sărmanului Dionis* cu o scena din lumea ploşniţelor:

"Cela-i cavaler... e iute... care ştie
franţuzeşte,
Cea ce-nconjura mulţimea i-o
romantică copilă."

Iată procedeul *comprimării*, în *Scrisoarea I*:

"Iar în lumea asta mare, noi copii ai
lumii mici
Facem pe pamântul nostru
muşunoaie de frunici."

În alte cazuri se foloseşte *multiplicarea (Mortua est)* sau *intensificarea (Luceafărul)*:

"Văd vise-ntrupate pornind după
vise,
Pân' dau de morminte ce-aşteaptă
deschise."
"Un mort frumos cu ochii vii
Ce scânteie-n afară."

Esenţial, fantasticul nu este o calitate a obiectelor, ci un mod de revelare a raporturilor dintre ele, ascunse de miopia sistemelor, numite *ceţi* de Eminescu, sau de tirania dogmelor raţiunii. Fantasticul are un caracter funcţional. Tudor Vianu observă metafora ca funcţie estetică, psihologică şi filosofică.

Situaţia fantastica, la nivelul limbajului, se manifestă prin ruperea relaţiei între obiect şi semn. Această explozie semantică produce la început confuzie prin suspendarea subită a logicii, a sensului uzual, previzibil al lucrurilor. Din această confuzie sau ezitare creşte fantasticul, care creează o jerba de semnificaţii dând aspectul polivalent, ambiguu, al imaginii metaforice, ce creează un *joc secund* cu legi distincte faţa de realitatea materiala brută. Este în fond un act de transcedere. În lumina emoţiei lumea se dispune în configuraţii noi şi inedite pe care experienţa comuna nu le cunoaşte şi raţiunea logică nu le banuieşte. În limbaj, situaţia poetica se manifestă prin distrugerea clişeului, ce este un exces al limbajului asupra gândirii. Prin caracterul său de noua privire asupra raportului între obiecte, de clarificare a lumii dintr-o perspectiva aurorală, efectul metaforelor este important prin jerba de semnificaţii. Toată existenţa

lingvistică a operei, prin fantasticul metaforei tinde spre scopul de a proiecta semnificaţia ei globală, prin metafore, simboluri şi model mitic arhetipal, la o dimensiune supralingvistică. Conceptele de structură, semn şi valoare le considerăm trei aspecte ale aceleiaşi probleme.

Abordând problema metaforei din perspectiva valorii, vom încerca acum o clarificare axiologică a metaforei în cadrul stratului central al poeticului - imagistica - pe care Wellek şi Warren îl situează la nivelul sintactic sau stilistic al structurii.

Metafora se integrează în simbol ca particularul generalului, deoarece simbolul se deosebeşte de metaforă prin repere şi persistenţa. Etimologic, în limba greacă *symbollo* înseamnă *unesc, alături, compar*, adică analogia dintre semn (simbolizant) şi obiectul simbolizat. Simbolul realizează sinteza om - lume.

În sfera esteticului, metafora reprezinta complexitatea, iar simbolul coerenţa sau, în limbajul lui Liviu Rusu din *Logica frumosului*, metafora prin explozia fantasticului în sfera realităţii este tendinţa impulsiva, deci demonică, iar simbolul este tendinţa formativa (*nisus formativus* în limbajul lui Lucian Blaga). O imagine se foloseşte doar o dată ca metaforă, acoperind o ipostaza a expresiei poetice, dar uzând de ea obţinem un simbol.

Simbolul este fructul mitului, iar acesta, după L. Blaga, este o înflorire a metaforicului. Simbolul, în viziunea axiologică a eterogeniei artei, este puntea de legatură a esteticului cu teoreticul, prin caracterul lui de generalizare, adică de încadrare în categoria adevărului. La această natura a fenomenului se referea Goethe când spunea *vălul poeziei din mâna adevărului*. Simbolul este însă şi un dat estetic care-şi moaie aripa în etic prin caracterul său de exemplu moral. Nu altfel se înţelege simbolul titanului la Eminescu, el fiind o expresie a acţiunii etice la cea mai înaltă tensiune.

Mitul este un epos arhetipal care vorbeşte despre geneza şi sensurile cosmice ale lucrurilor. Prin natura sa de exprimare a impactului omului cu misterul, cu necunoscutul infinit al naturii, mitul leagă esteticul cu elementul estetic fundamental al simbolului şi al mitului. Ea converteşte mitul şi simbolul din sfera celorlalte valori (teoretică, etică şi religioasă) în sfera valorii estetice iar locul estetic al acestei eterogenii axiologice este opera poetică. În acest sens, metafora este înţeleasă ca nucleu al poeziei.

Wellek şi Waren sintetizeaza concepţia lor despre stratul poetic central astfel: "Când ne întrebam ce fel de exprimare este poezia şi când identificăm sensul unui poem cu întregul lui complex de straturi, găsim ca strat poetic central seria reprezentata de termenii: imaginea, metafora, mitul."

O IDEE CARE RESPIRĂ

Editura "ALFA" a Casei Corpului Didactic Neamţ

A editat

Dumitriţa Vasilca - Aproape amintiri (versuri); Prof. univ. dr. **Vasile Postolică**, Asist. univ. **Valer Nimineţ** - Analiză matematică (vol.I); **Neculai Dinu** - Fenomene termice (teste tip grilă); **Mircea Costeniuc** - Introducerea unor elemente de logică matematică în învăţământul primar şi gimnazial; Asist. univ. **Valer Nimineţ** - Probleme de Analiză matematică; **Gheorghiţă Corneliu** - Tunelul timpului (poezii)

Perspectivă imediată

Prof. univ. dr. **Vasile Postolică**, Asist. univ. **Valer Nimineţ** - Analiză matematică (vol.II); Prof. univ. dr. **Vasile Postolică** - Sinteze din fundamentele matematicii; Prof. univ. dr. **Mihai Anastasiei**, Prof. univ. dr. **Vasile Postolică** - Metodica predării matematicii în gimnaziu şi liceu; **Neculai Dinu** - Istoria fizicii (Compendiu); **Constantin Prangate** - Personalităţi ale învăţământului matematic din judeţul Neamţ.

▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII ▲ ARTE & MESERII

Revista presei literare

➧ În "Adevărul literar şi artistic" nr. 468/1999, prof. univ. dr. Ioan Scurtu face, în articolul "Învăţământul astăzi", o comparaţie între salariile de azi ale profesorilor şi demnitarilor cu cele similare aceloraşi categorii sociale din perioada interbelică, luînd ca exemplu anul de învăţământ 1934-1935. Redă doar cîteva cifre: un prefect avea pe atunci 17250 lei, iar un profesor universitar 29550 lei. Azi un prefect are un salar de 5 (cinci) ori mai mare decît a unui profesor universitar. Pînă şi viceprimarul unei comune are un salar mai mare decît al unui profesor universitar. Cît despre salariile cadrelor didactice din învăţămîntul gimnazial şi liceal, aici, se ştie, situaţia este şi mai dezastruoasă.

➧ Criticul literar Ion Bălu deschide, în "Viaţa Romanească" nr. 1-2/1999, dosarul de "acţiune informativă" împotriva poetului Lucian Blaga din anii cînd acesta intrase în dizgraţia "tovarăşilor".

➧ Şi fiindcă sînt la modă dosarele, "Romania Literară" nr. 20/1999 publică, sub semnătura profesorului universitar Ioan Constantinescu, unul nou: "Cazul" Eminescu. Autorul pleacă în demersul său de la o anchetă de acum cîteva luni din revista "Dilema" şi de la un eseu al criticului literar Cristian Livescu apărut în "Convorbiri literare" acum un an, în mai 1998, intitulat "Începuturile unui scandal literar".

➧ "Cazul Ion Caraion este preluat la rubrica "Revista presei" de "Adevărul literar şi artistic" nr. 468/1999, prin care semnatarul "Interim" (C.Stănescu) citează copios din "Jurnalul literar" nr. 5-6/1999, discuţie care a precedat "dosarul" de securitate al poetului publicat de către "Romania Literară" acum o lună.

➧ Şi dacă tot vorbim de dosare, "Contemporanul" nr. 19/1999 ne oferă un alt exemplu de dosar: sub genericul "Literaturile Elveţiei", revista publică poezie şi proză de calitate semnate de scriitori contemporani elveţieni.

➧ În revista "Calende" nr. 2/1999 poetul Vasile Baghiu, răspunzînd (cu întîrziere) unei anchete ("Ce înseamnă azi poezia patriotică"), afirmă: "Tema poeziei patriotice poate fi tratată nu numai solemn sau parodic" - Just.

➧ Despre volumul de versuri "Supravieţuitorul şi alte poeme" al lui Adrian Alui Gheorghe scrie o recenzie elogioasă în "Convorbiri literare" nr. 4/1999 poetul Ioan Nistor. Volumul de versuri "Complicitate" al aceluiaşi autor este analizat cu competenţă şi atenţie şi de scriitorii Petru Scutelnicu, în "Ateneu" nr. 4/1999, şi George Vulturescu, în revista "Poesis" nr. 3-4/1999, de la Satu Mare.

➧ Acelaşi număr al revistei "Poesis" găzduieşte o cronică literară la cartea "Întîiul Eminescu", de Cristian Livescu, semnată de criticul literar Al. Pintescu. Despre aceeaşi carte scrie în "Convorbiri literare" nr. 4, o cronică literară, sub inspiratul titlu "Primele trei minute ale...universului eminescian" Gh. A.M. Ciobanu. Tot în revista "Poesis" nr. 3-4/1999, poetul (şi criticul literar?) Vasile Baghiu "prinde" în "plasa de fluturi" doi poeţi de seamă, Simona Popescu şi Constantin Severin. "Convorbiri literare" publică, sub semnătura criticului literar Mircea A. Diaconu, un eseu despre poezia lui Vasile Baghiu.

➧ Poetul Liviu Ioan Stoiciu şi-a mutat "jurnalul" din "Convorbiri literare" - supărat de faptul că revista "s-a detaşat" acum cîteva luni de unele opinii ale sale - în "Contemporanul". Deosebit de interesant, jurnalul evocă ultimele zile de disidenţă a poetului, aflat în decembrie 1989 la Focşani.

➧ Poetul şi prozatorul Radu Mischiu (alias Radu Vasile) a intrat în atenţia criticii literare. În "Luceafărul" nr. 19/1999 Simion Bărbulescu scrie despre poezia din volumul "Echilibru în toate", iar criticul literar Dan Silviu Boerescu publică în "Contemporanul" nr. 20/1999 o cronică literară la cartea sa de proză "Fabricius". Urmează să-şi mai spună cuvîntul sindicatele.

OCHELARIST

APOSTOLUL LA RĂSPÎNTIE

ai trăiesc sau celor care încă mai au nevoie de părerile mele."

Ca şi când mi s-ar fi auzit gândurile răzvrătite şi s-ar fi reiterat imaginea apostolului - care, ajuns la răspântie, devine cântec - ieri mi-a fost dată o lecţie de încredere în frumuseţea ieşirii din "scenă", lecţie de înaltă demnitate şi preţioasă luare-aminte.

Într-un liceu urcat pe o colină (Liceul Auto), rece ca o temniţă, dar încălzit de sufletele elevilor respirând prin Eminescu şi cele ale amfitrionilor, a fost cercul pedagogic al profesorilor de limbă română din liceele urbei.

E greu de închipuit mai mulţi visători la un loc!

Strâmtoraţi de aceleaşi griji, împovăraţi înainte de vreme, înnoraţi cu gândul la ziua de mâine, rămânem veşnic fascinaţi de vraja cuvântului pentru că "metafora e cea mai mare putere a omului... e ca un instrument de creaţie, pe care Dumnezeu l-a uitat în creaturile sale", spune Ortega I. Gasset.

Nimeni nu bănuia că ziua îngheţată va sta sub semnul unei clipe regale.

În mod obişnuit, domnul profesor GRIGORE CIUCĂ (Liceul Economic, Piatra Neamţ) luă cuvântul, dar acum prinse a vorbi (grav, cu glas tremurător) despre "un ultim cerc pedagogic", despre "mica plecare". Lumina se adunase toată pe chipul său, liniştea se adâncea în vecinătatea cuvintelor sale, care căpătau conotaţii tulburătoare.

Un mare profesor de literatură, domnul Ciucă îşi lua rămas bun de la noi, după 36 de ani dăruiţi şcolii, rămânând în literatură, citându-i rar, sacadat, ca într-un templu, pe Marin Preda, apoi pe Lucian Blaga ("Cineva într-o zi te-a luat, Euridike de mână/ducându-te foarte departe/prin negură care desparte./În întunericul meu toculeşti/de-atunci ca o stea în fântână./Când nicăieri nu mai eşti/Eşti în mine. Eşti, iată, Aducere - Aminte,/singur triumf al vieţii/asupra morţii şi asupra ceţii." (Epitaf pentru Euridike).

O lecţie de suflet, o demonstraţie pe care o face laureatul (cu 36 de ani de trudă încununată cu lauri!). Aflat pe podium, execută încă o dată (dar cât de tulburător!) numărul său. Învecinându-se cu cerul prin albul aristocratic al frunţii. Elegant, discret, a "ieşit din scenă" însoţit de aplauze.

Meditez azi la paradoxul în care trăim: apostolul nu are voie nici acum, la Răspântie, să întârzie, chiar dacă doare "mica plecare"... Este şi acesta un tribut plătit memoriei. Astfel, întreaga dăruire se sanctifică, viaţa apostolului se aureolează şi este aşezat, cu pietate, între icoane...

MINCIUNI PE PÂINE

Învăţat şi s-au făcut intelectuali), cu ce bani şi le mai satisface??!!

Domnilor, căci nu ştiu o formulă mai concretă de adresare în actualele condiţii, pentru rezolvarea atâtor probleme acute, până când credeţi că se mai poate prelungi agonia?

Eutanasia, condamnată pretutindeni şi neadmisă, ar deveni o soluţie mult mai umană pentru mulţi.

Şi apoi, vorba românului: "Să stăm strâmb şi să judecăm drept". De ce numai anumite categorii de bugetari trebuie să suporte până la greaţă şi vomă toată mizeria şi toate sacrificiile?

Căci, să nu fie cu supărare pentru nimeni, în afară de Învăţământ şi Sănătate, nu mai cunosc alte categorii de bugetari aduse în pragul disperării şi poate şi mai şi...

Pentru aparatul de ordine şi disciplină, pentru "Cel de apărare conform planurilor NATO", pentru "cel al judecăţii de apoi", chiar şi pentru "Cel care ne înregistrează data naşterii şi morţii" s-au găsit unele soluţii de salarizare ceva mai rezonabile. Adică, mai pe înţelesul tuturor, "cei care ne apără de duşmanii din ţară şi din afară", cei care sprijină "Puterea" au primit "osul de ros" mai gros şi cărnos, ori cei care prin misiunea lor au, şi e firesc să aibă, o atitudine mai neutră, au fost lăsaţi cu resturile ospăţului.

Domnilor, n-am cerşit şi nu vom cerşi niciodată, dar ţineţi minte: cei care au grijă de sănătatea fizică şi morală a acestui neam românesc, inclusiv a Dumneavoastră, au început să se îmbolnăvească, de aşteptare şi lipsuri. Din cauza Dumneavoastră se vor îmbolnăvi de o boală, generată tot de Dumneavoastră şi generalizată tot prin Dumneavoastră: Corupţia!

E cazul, domnilor (Guvernanţi, Senatori, Deputaţi, Lideri Politici), să vă treziţi cât mai e timp!

Generalizarea morbului corupţiei în rândul acestor două categorii de serafimi ai patriei va duce la distrugerea întregii naţiuni.

Pot fi reconstituite case, fabrici, sisteme de irigaţii, instituţii publice, livezi şi ferme zootehnice, dar reconstrucţia unui popor înseamnă cel puţin două, trei generaţii sacrificate.

Or, în acest secol, noi, românii, am avut parte numai de generaţii sacrificate. Oare ce trebuie să facem ca să nu ne mai naştem şi să ne creştem copiii sub semnul sacrificiului?

Şi apoi, judecând la rece cu ce o diplomă de profesor de română sau matematică e inferioară unei diplome de judecător, ofiţer, economist, inginer sau oricare alta?

Cine a dispus şi pe ce bază discriminarea salarială atât de aberantă între un profesor universitar, medic primar sau cercetător ştiinţific şi un parlamentar sau director de bancă? E vorba oare de vreo prioritate salarială în epoca de tranziţie pentru anumite categorii de salariaţi care sunt mai necesari decât alţii pentru dezorganizare şi distrugere?

Sau poate n-am înţeles noi bine că în această etapă de tranziţie, "cei care vor fi sacrificaţi nu vom mai fi noi, ci cei care conduc, Guvernanţii"! (De un asemenea sacrificiu am fi în stare toţi!). Altfel cum am putea admite costuri atât de mari, lipsite de sens, pentru viaţa şi deplasările guvernanţilor şi reprezentanţilor Puterii şi resturi de plată atuncate celorlalte categorii de bugetari?

Şi la toate acestea, dl. Decebal Traian Remeş, cu o generozitate devenită deja provrebială şi un gest de caritate demn de toate sectele călugăreşti, ne asigură că ne vom primi salariile lunar la timp şi poate chiar şi banii pe lunile de concediu.

Într-o asemenea stare de acutizare a interminabilelor negocieri s-a hotărât să mergem până la capăt.

Vom declanşa greva generală din Învăţământ în întreaga ţară, începând cu 7 iunie orele 8.00 a.m.

Vom continua cu neprezentarea profesorilor la examenul de capacitate şi de bacalaureat.

Şi, dacă va fi cazul, ne vom prelungi vacanţa mare peste data începerii noului an şcolar, cât va fi nevoie!

Adresăm în final apelul la unitatea de acţiune a tuturor salariaţilor din învăţământ.

COLEGIUL DE MUZICĂ...

succes ale Colegiului?

C.M.: Ele depind, în parte, de calitatea didactica - aici trebuie să vă spun că am reuşit să cream o selecţionata de elita din profesori de la Cluj, Piatra Neamţ şi Iaşi -, de exigenţa la admitere, deci de calitatea studenţilor, dar şi de suportul material. Până acum, sub acest ultim aspect, ne-am bucurat de sprijinul prompt, direct şi necondiţionat al Grupului Şcolar Forestier - gazda noastră -, al Centrului Creaţiei Populare al judeţului Neamţ şi în rest de promisiuni, multe promisiuni... Nevoile unei şcoli care se naşte, cu precadere ale unei şcoli superioare muzicale sunt mari şi până acum ele au fost înţelese doar de către instituţia mamă, Academia clujeană. După cum se ştie, dificultăţile financiare prin care trece sistemul educaţional românesc face din acest an un an de grea cumpana, iar învaţământul specializat, vocaţional, cum este cel muzical, este cel mai expus. Personal sunt convins că acest Colegiu este un succes. Daca va fi cu adevarat aşa, depinde însă şi de mulţi alţii.

E.C.: Vă gândiţi la modificări de structură pentru anii ce urmează?

C.M.: Modificarile, inovaţiile, sunt gesturi delicate în învaţamânt, ca şi în sănătate sau cultură. Ele sunt necesare la un moment dat, dar necesită mult discernământ şi precauţie deoarece efectele lor sunt cu bătaie lunga. În ceea ce ne priveşte, eu şi colegii mei credem că e prematur să operăm modificari, şi de altfel ele nu s-ar justifica în măsura în care fiecare decizie pe care am luat-o în legătură cu Colegiul a fost în mod responsabil fundamentată.

E.C.: Cum apreciaţi anul de experienţă care tocmai se încheie?

C.M.: Un an important. Bun în privinţa a ceea ce a depins de comunitatea academică a Colegiului şi nici pe departe atât de rau pe cât ar fi putut sa fie ceea ce a depins de alţii, de cei din afara.

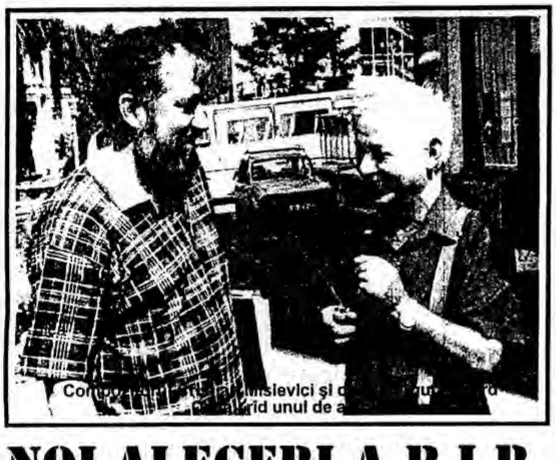

NOI ALEGERI A.B.I.R.

Vineri, 14 mai 1999, la orele 11.00, Casa Corpului Didactic Neamţ în colaborare cu Liceul "Petru Rareş" a organizat alegeri A.B.I.R. (Asociaţia Bibliotecarilor din Învaţamânt din România). Invitată la alegeri a fost bibliotecara C.C.D. Suceava, Domnica Timpau, responsabilă A.B.I.R. pentru filiala Neamţ, vicepreşedintă a Consiliului Naţional al Bibliotecarilor.

În cuvântul luat de către bibl. Domnica Timpău, bibl. Elena Popa - Liceul "Petru Rareş" şi bibl. Ana Macovei - C.C.D. Neamţ s-a prezentat criza cu care se confruntă meseria de bibliotecar şi s-a făcut apel la depăşirea inerţiei actuale.

În urma votului deschis, a fost ales următorul Consiliu de conducere al A.B.I.R. Neamţ:

- preşedinte - bibl. Cipriana Despa, Liceul "Petru Rareş";
- secretar - bibl. Elena Popa, Liceul "Petru Rareş";
- membri responsabili pe zone:
  * zona Piatra Neamţ - bibl. Maria Bocancea, Şcoala 10
  * zona Tg. Neamţ - bibl. Ramona Balaban, Şcoala 8, Tg. Neamţ
  * zona Roman - bibl. Cornelia Jora, Liceul "Roman Voda"

Mulţumim bibliotecarilor participanţi de la următoarele şcoli şi licee: Liceul de Informatica - Piatra Neamţ, Liceul "Calistrat Hogaş" - Piatra Neamţ, Şcoala Nr.27 - Piatra Neamţ, Centrul de Plasament "Pietricica", Şcoala Profesionala Nr.2 - Piatra Neamţ, Şcoala Nr.10 - Piatra Neamţ, Seminarul Teologic Roman, Grup Şcolar Ind. Construcţii de Maşini - Roman, Şcoala Nr.1 - Piatra Neamţ, Şcoala Nr.8 - Tg. Neamţ, Şcoala Nr.8 - Roman, Liceul Teoretic "Vasile Alecsandri" - Sabăoani, Liceul "Roman Voda" - Roman, Liceul Industrial Nr.4 - Roman, Şcoala Nr.12 - Piatra Neamţ, Şcoala Nr.28 - Piatra Neamţ, Liceul Teoretic Roznov.

Ana MACOVEI - bibliotecar C.C.D. Neamţ

MICA MARE DIFERENŢĂ

Lucreze în mici echipe sau individual. Nu e nevoie să păstraţi "ordinea şi disciplina". Au prea multe de făcut şi e prea interesant ceea ce faceţi. Când şi când îi puneţi să expună şi să-şi argumenteze ideile. Cu ce se aleg? Cu uşurinţa conversaţiei, cu aprofundarea tehnicilor de lucru, cu însuşirea, pe nesimţite, a noţiunilor. Aşa se aplică acolo un principiu metodic pe care l-au preluat din înţelepciunea chineză: "Ascult - uit, văd - îmi amintesc, fac - ştiu ce fac...".

Am mai fost întrebată: Cum sunt elevii lor? Am dat, în grabă, răspunsul aşteptat: mai puţin informaţi decât ai noştri. Un profesor de engleză predă "Othello" în 32 de ore, fireşte că nu mai are timp nici măcar pentru întregul Shakespeare, darămite pentru întreaga literatură engleză. Mândriţi-vă; un elev de-al nostru a parcurs, în timpul liceului, literatura română "de la origini şi până în prezent". Şi totuşi: cum sunt elevii lor? Pregătiţi pentru viaţă, perfect apţi să se integreze în societate şi, foarte important, aşteptaţi de societate. La ei, noţiunea de om nu s-a perimat. Este încă foarte respectată. Ba reuşesc să te convingă şi pe tine, un biet străin uluit, că i-ai corespunde.

Pe sălile colegiului din Southport cineva a făcut, în treacăt, o observaţie: "Aţi început şi voi reforma, dar va dura vreo 50 de ani finalizarea ei."

Dezolantul adevăr al acestei afirmaţii ni s-a confirmat chiar la întoarcere, pe aeroportul Otopeni, în timp ce asistam la o scenă aparent fără legătură: un funcţionar vindea cu 15.000 de lei dreptul de a te folosi de un cărucior pentru bagaje. Afară ploua mărunt, mocăneşte şi zărind autobuzul arhaic care ne aştepta să ne ducă la Piatra m-am trezit rugându-ma: "Arată-mi, Doamne, calea. Asta sau alta."

Rememorări pedagogice nemţene în luna mai

■ 1/1921, apare în "Îndrumarea" articolul "Înviere" de Panaite Criveţ; afirma ca munca, ştiinţa, cinstea şi buna credinţa "sunt pârghiile cele mai temeinice pentru reînvierea unei lumi ce a fost până acum acoperita de ceaţa şi întuneric.

■ 6/1930, se naşte la Piatra Neamţ scriitorul educator Dorel Dorian;

■ 9/1929, comemorarea, la Piatra Neamţ, a Eroilor neamului printr-un program pregatit de elevele Şcolii normale, platit de Primaria oraşului;

■ 10/1971, moare la Bucureşti compozitorul pedagog Mihai Jora, nascut la Roman la 14.08.1891;

■ 11/1905, s-a nascut la Draganeşti - Neamţ academicianul Petre Jitaru;

■ 12/1938, a fost comemorat în toate şcolile judeţului "marele om de stat şi poet profet Octavian Goga", mort la 7 mai 1938;

■ 14/1945, moare la Mizil, pe când se întorcea din refugiu, ilustrul învaţator pietrean Leon Mrejeriu, înmormântat acolo; în 1968, când a murit şi învaţatoarea Eugenia Mrejeriu, osemintele i-au fost aduse în cimitirul din Piatra Neamţ;

■ 15/1928, se voteaza "Legea invaţamântului secundar", la a carei elaborare a contribuit şi senatorul Panaite Criveţ, profesor la Piatra Neamţ; prevedea introducerea bacalaureatului, scos în 1898;

■ 15-16/1928, primul "Congres al profesorilor de pedagogie", la Bucureşti; a participat şi profesorul Ion Dragan, de la Şcoala normala de baieţi din Piatra Neamţ;

■ 16/1926, şcolile normale din Piatra Neamţ (de fete şi de baieţi) organizeaza o serbare la Bacau;

■ 17/1906, s-a nascut, la Grinţieş, ilustrul învaţator de la Dreptu - C. Romanescu, despre care a scris elogios Mihail Sadoveanu;

■ 17/1928, corul mixt al celor doua şcoli normale din Piatra Neamţ, condus de Gheorghe Dimitriev, a obţinut premiul I cu medalie de aur la concursul pe ţara organizat de societatea "Tinerimea româna";

■ 19/1913, la dezvelirea statuii lui Mihail Kogalniceanu a vorbit profesorul Panaite Criveţ, publicând cuvântarea în broşura, la Piatra Neamţ;

20/1935, la întrunirea de ■ "Ziua Cartii" din Piatra Neamţ a vorbit profesoara de pedagogie Elena Niculescu;

■ 23/1875, s-a nascut, la Tg. Frumos, Garabet Ibraileanu, elev şi profesor la Roman (o perioada);

25 mai - 1 iunie, în cadrul "Saptămânii Copilului", s-a vorbit în şcolile din Piatra Neamţ despre "Cultul copilului", folosind şi cartea "Duşmanul nostru, copilul" de Ion Dragan, apărută în 1929;

■ 26/1929, la inaugurarea localului propriu al Casei Naţionale "Regina Maria" din Piatra Neamţ, Şcoala normala de fete a prezentat o admirabilă şezătoare culturală;

■ mai/1930, Şcoala normală de fete din Piatra Neamţ a primit din partea Guvernului francez medalia "Palmes academique" în gradul de "officier d'Academie".

■ În "Apostolul" - revista din Piatra Neamţ - din luna mai 1943 apare articolul "Zece Mai" scris de Val. Stupcanu.

■ În "Apostolul", mai - iunie 1940, elevul din clasa a V-a Normală (clasa a IX-a de zi), Dorofte Gh. Gheorghe publică articolul "Câteva ştiri despre biserica din satul Hârţeşti".

Prof. Traian CICOARE

LA TIMP! (anagramat)

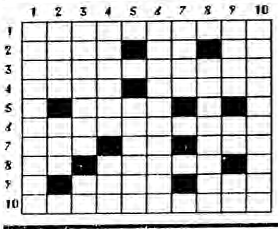

ORIZONTAL: 1) A DOTA în fiecare an; 2) NACU! - Subsemnatul - Individ; 3) MENU luat din... calendar!; 4) SITA - NITAN nisam!!!; 5) Cele de colo; 6) RAMIFICI! (masc.pl.); 7) PIA - Pus la indoială - PUL la masa verde!; 8) Ultimul tur! - E GUŞĂ; 9) Cu nasul pe sus - Plin de apă; 10) FURORI (sg.)

VERTICAL: 1) CURTATE în timp; 2) SANI - RAII; 3) ARAPI în Turcia! - SEC!!; 4) AXAT la granită - Sub cap; 5) SONI! (pl.); 6) LA LOCI; 7) Intră la MEI!; 8) CAPITA; 9) ARIPAT (pl.) - Seu! - Mioare; 10) DAT PESTE!

Victor CIUBOTARU

PREMIILE NOBEL

Premiile Nobel se acorda anual, începând din 1901, pentru cinci domenii, pe care marele savant şi inventator suedez Alfred Nobel (1833 - 1896), fondatorul acestor premii, le considera de maxima importanţa pentru progresul umanităţii: fizica, chimia, fiziologia sau medicina, literatura şi pacea. Începând din 1969, se acorda şi Premiul Nobel pentru ştiinţe economice.

Conform dorinţei lui Nobel, premiile sunt decernate de trei instituţii suedeze - Academia de Ştiinţe (fizica şi chimie), Karlinska Institutet (fiziologie sau medicina), Academia Suedeza (literatura) - şi de un comitet ales de Storting-ul (parlamentul) norvegian (între 1814 şi 1905, Suedia şi Norvegia au facut parte din Regatul Unit al Suediei şi Norvegiei) care acorda Premiul Nobel pentru pace.

Diplomele, medaliile şi premiile în dolari se înmâneaza, într-un cadru solemn, la 10 decembrie, ziua morţii lui Nobel, simultan la Stockholm şi Oslo. Laureaţii au obligaţia de a ţine o conferinţa, care este publicata în "Premiile Nobel", care este editata în fiecare an cu sprijinul Fundaţiei Nobel.

Primii laureaţi ai Premiului Nobel (1901) au fost: Wilhelm Konrad Röntgen (Germania) - fizica; Iacobus Van't Hoff (Olanda) - chimie; Emil von Behring (Germania) - medicina; Sully Prudhomme (Franţa) - literatura; Jean Henri Dumant (Suedia) şi Frédéric Passy (Franţa) - pace. Primul Premiu Nobel pentru ştiinţe economice a fost acordat în 1969 savanţilor Ragnard Frish (Norvegia) şi Jan Tirbegen (Olanda).

În anul 1974, Premiul Nobel pentru fiziologie - medicina a fost acordat unui numar de trei savanţi, dintre care unul este George Emil Palade (medic şi biolog american de origine română, nascut la Iaşi, în 1912).

Cele mai multe premii au fost conferite savanţilor provenind din ţări în care cercetarea ştiinţifică dispune de condiţii deosebite. Astfel, din cei 167 de laureaţi ai Premiului Nobel pentru fizică, 65 sunt din SUA, 23 din Germania, 19 din Anglia, 10 din Franţa, 7 din fosta URSS, 6 din Olanda, câte 4 din Suedia şi Elveţia, câte 3 din Danemarca, Italia, Austria şi Japonia ş.a.m.d.

Prof. Nicolae DINU
Casa Corpului Didactic Neamţ

RĂSCOLIND PRAFUL ARHIVELOR

Ne propunem ca în cadrul acestei rubrici să readucem în actualitate fapte din experienţa cadrelor didactice trecute în lumea umbrelor, precum şi date informative din istoria învăţământului românesc de pe plaiurile nemţene.

Vom căuta să respectăm întrutotul textele şi opiniile autorilor, precum şi scrierea cu ortografia vremii.

Silindu-ne a păşi tot mai sus în viitor, este bine a ne întoarce privirile din când în când şi la străduinţele din trecut ale oamenilor aleşi ai neamului nostru.

Cred că cititorii "Apostolului" vor lua cunoştinţă cu plăcere şi interes despre raportul din noiembrie 1902, pe care poetul George Coşbuc il adresează ministrului Spiru Haret, în urma inspecţiilor făcute la câteva şcoli din judeţul Neamţ.

Prof. Gh. AMAICEI

Duminecă, 18 Noemvrie, am fost în judeţul Neamţu în satul Rădiu, ca să iau parte la întrunirea cercului cultural. Fiindcă revisorul şcolar nu primise telegramele noastre - el era în inspecţie prin judeţ - am căutat să-l dau de urmă prin telefon. Aflând că e la Rădiu, am plecat din Piatra cu trăsura, dar, drumul fiind prea lung, am ajuns târziu în Rădiu, după încheierea şedinţei.

Am găsit pe d-l Nicolau, revisorul şcolar, în curtea primăriei, vorbind ţăranilor. Se trudea să-i convinga despre folosul unei banci poporale în sat. Sătenii însă erau nedumeriţi şi începură să plece. Am rugat atunci pe primar s'adune oamenii în primărie, ca să le vorbesc şi eu - căci eram amorţit de frig şi nu puteam vorbi în curte. Le-am lămurit ce sînt băncile poporale, am stat de discuţie cu ei, raspunzând la nedumeririle şi obiecţiunile lor, şi astfel, în unire cu d-l revisor, i-am convins şi i-am înduplecat. - S'a constituit societatea; am lăsat pe sateni să-i dea înşişi ei un nume. Astfel am pus baza băncii "Tovarăşia": s'au înscris 52 de săteni cu 147 lei cotisaţii lunare.

Totodata, facând cu d-l revisor apel la săteni, i-am convins ca le trebue local de şcoala. S'au adunat 50 de lei dela sateni; s'au legat sătenii sa dea ajutor cu braţele, cu carul, cu ce vor putea, ca să se vadă cu şcoala. Proprietarul din sat ne-a făgaduit tot lemnul necesar clădirii; primarul, om cu multa tragere de inima, ne-a promis că va cauta sa agoniseasca macar vr'o miie de lei pentru şcoala, din banii comunei, şi totodata sa dea şi terenul trebuincios din propriul sau pământ. Va urma. - Domnule Administrator, Procesul-verbal ce s'a luat, ca un act comemorativ.

A doua zi, Luni, am asistat dela 9-12 1/2 la lecţiile divisiilor I-IV la şcoala, cu un singur învăţător, din Măstăcan. Învăţătorul Baciu, presedintele cercului cultural, e priceput întrale şcoalei şi destoinic. Un lucru bun am observat aici: copiii cetesc foarte frumos ca întonare adevărată.

După amiazi am cercetat şcoala din Borleşti. Aici am observat două lucruri. Unul, că băeţii din divisia I nu ştiu nimic: Causa este noul orariu. Divisia I vine la şcoală numai de 4 ori pe săptămâna, Luni, Marţi, Mercuri şi Vineri. Când se întâmpla să fie sarbătoare Vineri, copiii de Mercuri până Luni nu vad şcoala, şi uita tot. Mai adaoga apoi, că nu vin regulat la şcoală, şi poţi pricepe ce progres se poate face. Acest lucru l-am observat la toate şcoalele, şi toţi învaţătorii s'au plâns de acelaş lucru. Al doilea. Învaţătorul V. Scorţeanu, de 30 de ani în serviciu, n'aude bine şi nu vede aproape de loc. La tabla îşi vîră capul în mâna copilului, ca să vada ce scrie. Dupa legea pensiilor, are sa mai serveasca 5 ani, şi nu ştiu ce-o sa mai faca el atâta vreme cu şcoala. De altfel, copiii răspundeau bine.

Interesându-mă dac'a pus în aplicare legea obligării învaţământului şi dac'a încasat amenzile pentru necercetarea şcoalei, am aflat un lucru rău. Amenzile de pe Septemvrie nici până astăzi nu s'au încassat din causa negligenţii perceptorilor. "Copilul când a greşit, atunci trebue pedepsit" zice maxima, şi tot aşa ar trebui să i se facă ţaranului. Să-l amendezi în Decemvrie pentru păcatele din Septemvrie, n'are nici un rost. Aud, ca mulţi ţarani sînt bucuroşi sa dea amenda, caci cu 2-3 lei şi-au "răscumparat băiatul pe 3 luni" şi vor face şi de-aici înainte tot aşa, ca mai bine dau 3 lei decât sa-şi trimită copilul la şcoală.

Luni seara am inspectat cu d-l revisor scriptele, registrele şi cassa societăţii economice "Nădejdea" din Ruseni, comuna Borleşti. Societatea e înfiinţată abia de 8 luni: încasaţi sînt 2674 lei, şi ieşiţi din cassa 2599 lei. Restul l-am găsit numerar în cassă. Scriptele le ţine învaţătorul Gr. Teodorescu. Am făcut atent pe învaţător să nu dea bani cu împrumut pentru ori ce capricii şi întreprinderi nechibzuite - cum s'a întâmplat la unele bănci, care au ajutat la ruina, nu la progresul împrumutatorilor - ci numai pentru nevoi mari şi pentru întreprinderi de natura curat agrara.

Scriptele se ţin după modelul format de revisor în unire cu învaţătorii, nu după modelul dat de d-l Dumitrescu Bumbesci. Într'acest cerc (al Rusenilor) toate comunele au bănci.

Marţi la 19 Noemvrie am asistat la lecţiile şcoalei din Roznov. Aici am găsit un cor admirabil pe doua voci. Dela Roznov am trecut la şcoala din Sevineşti, un sat mare şi românesc curat. După amiazi am visitat şcoala, cu 2 învaţători, din Zăneşti.

La toate aceste şcoale arhiva, harţile şi tablourile şi întreg materialul Casei Şcoalelor e în ordine exemplara - pe semne, de frica revisorului. Şcoala buna, ca local. Învaţământul merge bine, dar partea educativa, mai ales cea patriotica, e aproape nula. Am insistat mult asupra învaţământului istoriei, am îndemnat învaţătorii sa se învirtească mereu - fie la istorie, fie la cetire, la geografie, şi chiar la artimetică - pe lângă patriotism şi Românism şi am făcut însumi lecţii de istorie naţionala în şcoala, ca sa arat învaţătorilor cum pot aduna pe lânga un sîmbure atâtea cunoscinţe de care avem nevoie, pentru ca sa ne înţelegem rostul şcoalei româneşti. Ar face învaţătorii şi nu pricep cum. Ei ştiu, că nu fac bine, cum fac, lăsând pe copii să înveţe pe dinafară o bucata de cetire ori o poesie absolut neînţeleasa de şcolari şi numind acest lucru "învaţământul istoriei". Eu am sa-mi pregatesc lecţiile anume şi sa deschid ochii învaţătorilor, nu numai cum trebuie, ci mai ales cum pot sa desvolte sentimente patriotice şi sa concentreze cunoscinţele istorice pentru ca sa ai folos de ele."

G. Coşbuc

Scrisoare deschisă

8 mai 1999, Şcoala Nr. 8, Târgu Neamţ

Stimaţi colegi,

Salutăm apariţia revistei "Apostolul" şi-i dorim viaţa rodnică. La fel şi distinşilor membri ai consiliului director.

După opinia mea, pentru ca "Apostolul" sa nu se stinga prematur, ar trebui întreprinse o serie de măsuri active în ceea ce priveşte: a) îmbunătăţirea şi diversificarea structurii; b) atragerea unor colaboratori; c) optimizarea difuzării.

Referitor la structura revistei, cred ca publicaţia ar câştiga în interes dacă ar cuprinde, după modelul revistelor "Tribuna Învăţământului" şi "Examene" - de ce nu? - consemnări diverse, pagini "specializate" (pe teme de educaţie, de metodică în specialitate etc.), portrete ale unor dascăli de prestigiu ai prezentului, puncte de vedere ş.a.

(În ceea ce mă priveşte, dacă va fi posibil, sunt interesat să scot la vedere, în paginile "Apostolului", un şir de "contribuţii" personale, care pot fi circumscrise unei teme de actualitate: educarea părinţilor prin şcoala.)

Constituirea unui corp constant de colaboratori mi se pare o necesitate imperioasa pentru a asigura consistenţa în înălţime revistei noastre. Ei pot fi descoperiţi (apelând la foşti şi actuali inspectori de specialitate, la şefi de cercuri pedagogice sau la directori de şcoli) invitaţi la CCD (pentru "conştientizare" şi cunoaştere reciprocă) şi atraşi (motivaţi) către colaborare.

În sfârşit, cred ca difuzarea, cel puţin pentru început, ar trebui sa se faca prin directori de şcoli şi inspectori (mai puţin prin chioşcuri de presă), într-un sistem bine pus la punct.

Încredinţat ca apariţia acestei reviste nu va ramâne doar un exerciţiu de imagine, doresc, înca o data, ca rosturile ei sa se împlinească şi aştept cu interes semnale şi semne înnoitoare.

Cu stimă, prof. Traian Cosma

Socotim aceasta scrisoare ca un real început de dialog. Orice punct de vedere - al cadrelor didactice şi nu numai - este binevenit.

Trimiteţi textele dumneavoastră (nu mai mult de doua pagini dactilografiate) pe adresa redacţiei. Vom reţine şi publica fără părtinire.

Ne interesează orice punct de vedere sincer în privinţa tematicii, calităţii şi orientării revistei.

Întrucit revista ar urma sa apară, de regula, până pe data de 20 ale lunii, v-am fi recunoscatori dacă aţi expedia textele dumneavoastra până pe data de 10.

Redacţia

■ APOSTOLUL - *revistă a cadrelor didactice din judeţul Neamţ, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învăţământ Neamţ cu Inspectoratul şcolar al judeţului Neamţ, Casa Corpului Didactic şi Asociaţia Învăţătorilor din judeţul Neamţ.*

■ FONDATORI: *C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei (noiembrie, 1934)*

■ CONSILIUL DIRECTOR: *Florin FLORESCU, Alina PAMFIL, Dumitriţa VASILCA, Gheorghe AMAICEI (martie 1999)*

■ Redactor şef: *Mircea ZAHARIA*; redactor şef adj.: *Ştefan CORNEANU*

Casa Corpului Didactic, str. Petru Rareş nr. 24, tel: 223885; fax: 225332, Piatra Neamţ.

PREŢUL 2.000 LEI